Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

25 års FÆLLESKLUB 1967 1992

ALLER PRESS A/S FREDENSBORG

– jubilæums-skrift

Fællesklubben · Aller Press A/S · Fredensborg

1967•1992

Omslag:
Tegnet af Jørn Mathiassen
DKA design

Redaktion:
Poul Thomsen

Jubilæums-skrift:
Skænket Fællesklubben af Aller Press A/S

Tilrettelæggelse:
Er forestået af et udvalg i Fællesklubben

Repro:
Aller Press A/S

Skrifttyper:
Futura · Clarendon

Sats · Tryk · Indbinding:
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S

Papir:
Uno-Matt 150 g

Den 4. august 1972 lukkedes bogbinderiet og blev flyttet til Valby. Nogle flyttede med, men Kirstine Nielsen og Grethe Johansen holdt bare op. Man trøstede sig med et lille glas . . .

Ledig familiegrund eller billig arbejdskraft?

Det hele begyndte med en posefabrik. Men hvorfor valgte Aller-koncernens ledelse at placere sin kartonnageafdeling lige akkurat i det idylliske Fredensborg? Det er der flere forklaringer på. En af dem går på, at et medlem af Aller-familien havde en stor grund her ved Kongevejen, som kunne bruges, og en anden peger på, at der netop på de kanter i 1960 fandtes en del ledig kvindelig arbejdskraft . . .

Hvorom alting er, så byggede man på den bare mark de første afdelinger af det, der i dag er vokset – bygning efter bygning – til den store grafiske virksomhed: Aller Press A/S Fredensborg.

De første maskiner var en brugt trykpresse til at klare teksterne på poserne, en posemaskine hentet i kælderen hos Aller i Valby, samt fire hankemaskiner, der ved hjælp af flydende asfalt satte hanke på poserne. Ledige kvinder i Fredensborg fik sig et job sammen med en del kartonnagearbejdere, og grunden var lagt til den senere bladindustri.

Om det nu var dikteret af ønsket om at udnytte en ledig grund eller at give beskæftigelse til arbejdsløse damer i byen ved kongeslottet – eller af noget helt tredje, nemlig teknologisk og industriel forudseende hos koncern-ledelsen, så viste det sig altså, at den før så bare mark kunne bruges. Og brugt blev den.

Allerede tre år efter posefabrikkens start blev der bygget hus til den første store trykpresse, en 5-værks rotation af mærket Holweg – og den var vel at mærke splinterny! Nu skulle der drives bladdrift i Fredensborg.

Når Aller flyttede sin dybtryksproduktion til Fredensborg skyldtes det teknologisk/miljømæssige årsager, idet offsetpressen i Valby skulle have tørreapparater med åben ild for at få farverne til at tørre på papiret, og der kom forbud mod offset og dybtryk i samme lokaler på grund af brandfaren ved åben ild, og opløsningsmidlerne fra dybtrykprocessen var/er meget brandfarlige. Ergo fik den nye Holweg adresse i Fredensborg, Kongenvejen 21, hvor den startede med at levere blade som Femina, Motor, Eva og Bo Bedre.

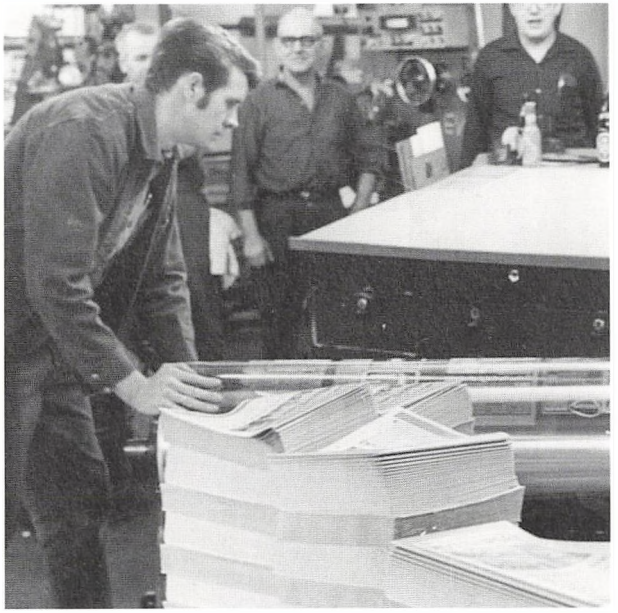

Fra den første tid i Fredensborg ses arbejdssituationer – også ved den første trykpresse, en ny Holweg med fem trykværker. På et af billederne genkendes måske et stærkt forskønnet ungdomsbillede af Knud Lykke

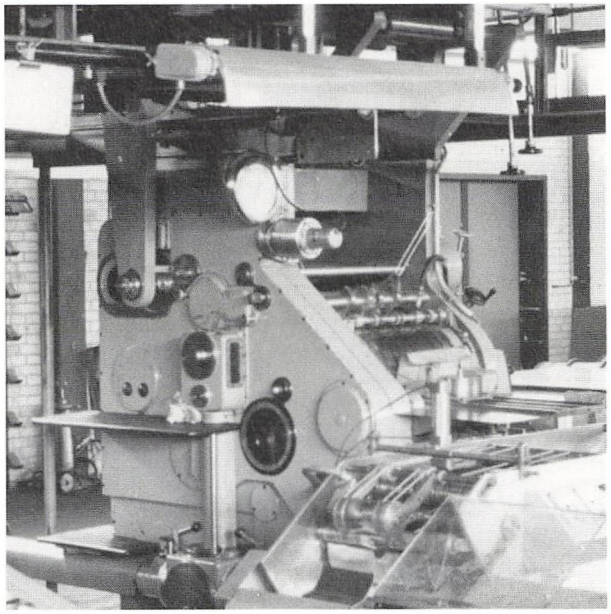

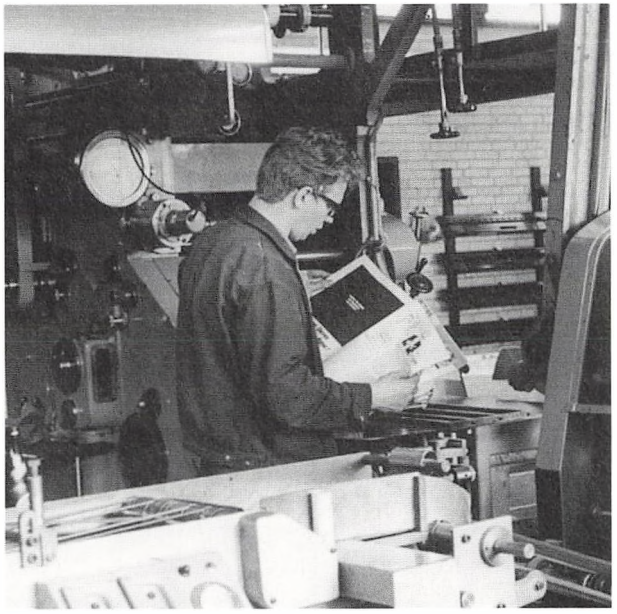

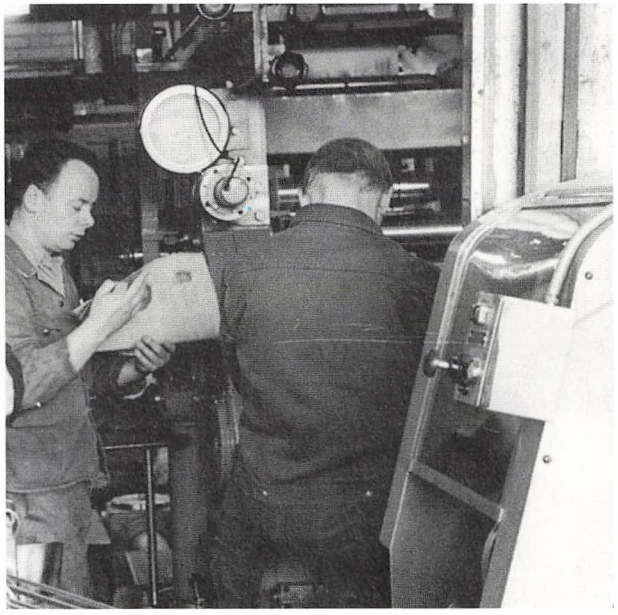

...forspillet

Holweg'en kunne jo ikke køre af sig selv, så der blev ansat folk til at køre i tre-skift 24 timer i døgnet. Typografer fra Valby var blandt de første, og de leverede mellem 4.200 og 8.000 blade i timen fra fire sorte cylindre og en enkelt stafagefarve. Vel at mærke når maskinen kørte! Den fik nemlig visse pauser, fordi cylindrene blev fremstillet i Valby og derfra kørt til Fredensborg. Problemerne opstod så, når der var fejl eller rettelser, for så måtte man afmontere cylindrene og returnere dem til Valby for at få fejlene rettet. Det kunne tage sin tid, før de kom tilbage til Fredensborg . . .

Gamle typografer husker, at ventetiden blev fordrevet med kortspil, pilekast og lidt lange frokoster!

Også processerne med aftagningen af bladene, registerstyringen og farveblandingerne var dengang ret så håndkraftbetonede, men det kom der snart en ende på. I 1956-66 blev der bygget et par nye haller, og Holwegen fik selskab af den gamle Rota 1, som var blevet »schalburgteret« under krigen i begyndelsen af 1945 og genopbygget siden. Den ankom til Fredensborg, og det samme gjorde bogbinderiet (som altså bare returneredes til Valby i 1972). Helioafdelingen blev suppleret med Galvanoafdelingen, så der kunne forkobbres og forcromes på stedet, og derefter gik det slag i slag med bestandige udbygninger og nyanskaffelser med nye trykværker og falseapparater og andre tekniske herligheder. Folk, der har været med gennem hele udviklingen mindes ikke en længere periode, hvor der ikke har været bygget om og/eller bygget til.

Da man i 1980 havde behov for to nye trykværker var den eksisterende trykhal faktisk fyldt ud, men også den hurdle kom man over, da endnu tre andre trykværker skulle presses ind. Det blev de i 1986 på den enkle facon, at kælderens bagvæg blev sprængt væk med dynamit – om natten, mens der arbejdedes om dagen. Man var nu oppe på 18 trykværker og kunne køre 120 sider med fire farver på dem alle samt hæfte dem.

Og elektronikken holdt naturligvis også sit indtog i denne periode med computorstyring af side- og længderegistre samt farvernes viskositet.

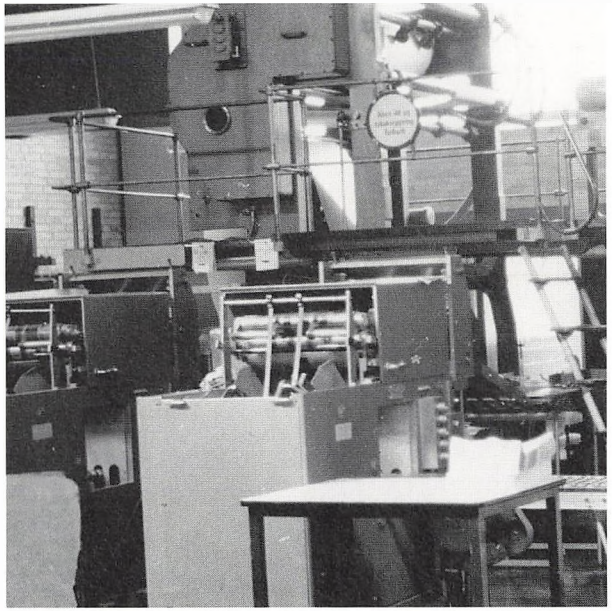

Den gamle trykpresse, Rota 1, der blev saboteret i Valby 1945, flyttede til Fredensborg

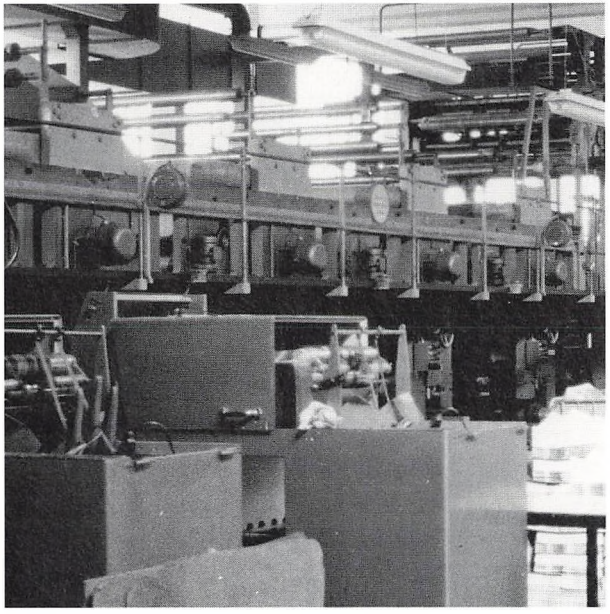

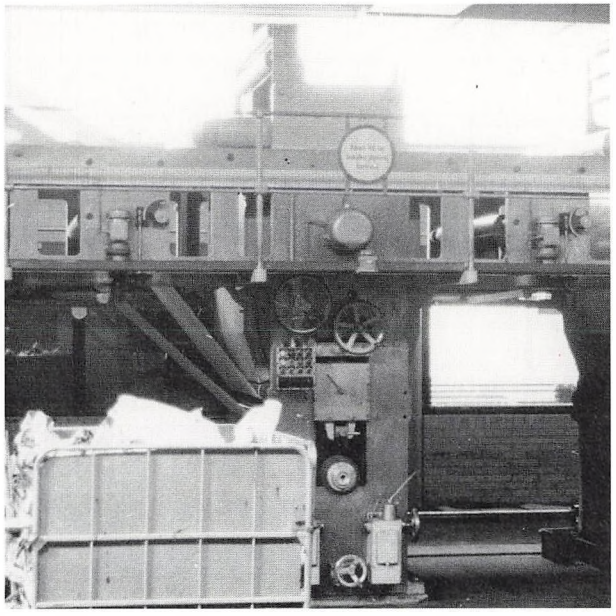

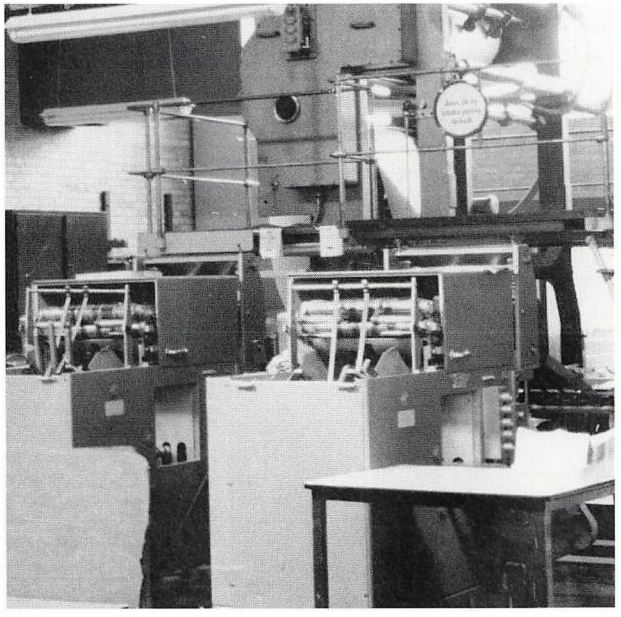

...forspillet

Man kan vel ikke sige andet, end at der har været »gang i den« i Fredensborg.

Og hvor var så det tekniske personale i hele denne udvikling? Svaret er enkelt nok: De var alle på deres pladser! Kartonnagearbejderne og bogbinderne, trykkerne og trykkeriarbejderne, litograferne samt smede, elektrikere og servicefolk levede bestandigt op til de evindelige nye udfordringer. Fra starten udgjorde de nok en noget sammenbragt flok – måske lige undtagen de typografer, der flyttede med fra Valby, og det varede da også et års tid, før de fandt ud af at organisere sig i fagklubber.

Det skete i 1964.

Typograf *Knud Lykke* tog initiativet til starten af Den typografiske Klub, som stiftedes den 15. marts 1964, og bare fem dage senere så Bogbindernes Klub dagens lys, nemlig den 20. marts, og her var det *Elo Jensen,* der var initiativtager.

Dengang i de »glade 60'ere« var Knud Lykke tillidsmand for trykkerne, mens *Harald Hansen* havde dette hverv for trykkeriarbejderne. Allerede et år før klubben blev dannet, henvendte man sig til firmaets ledelse om lønforhøjelse, og det gav 9,00 kr. til trykkerne og 7,50 kr. til trykkeriarbejderne. Dette smukke resultat gav blod på tanden, så et halvt år senere forsøgte man sig igen og minsandten om ikke der allerede dagen efter lå nye 9,00 kr. til trykkerne og 8,00 kr. til trykkeriarbejderne! Nå, det var jo også før, Dansk Arbejdsgiverforening fik for vane at udstede diktater til sine medlemmer i form af løncirkulærer . . .

Personalet klagede over den meget høje toluen-koncentration i trykkeriet, og det blev man faktisk ved med at gøre i samfulde 20 år, indtil der i midten af 1980'erne endelig kom rimelige luftforhold, og i rullekælderen dryppede olie og farve ned fra loftet, men den sag skulle velsagtens også være »klaret« – efterhånden.

Den typografiske klub gennemførte en lang række initiativer, som var medvirkende til at skabe et godt, kammeratligt forhold blandt kollegerne, og det stod sin prøve under de momentvise konflikter, man kom ud i med firmaets ledelse.

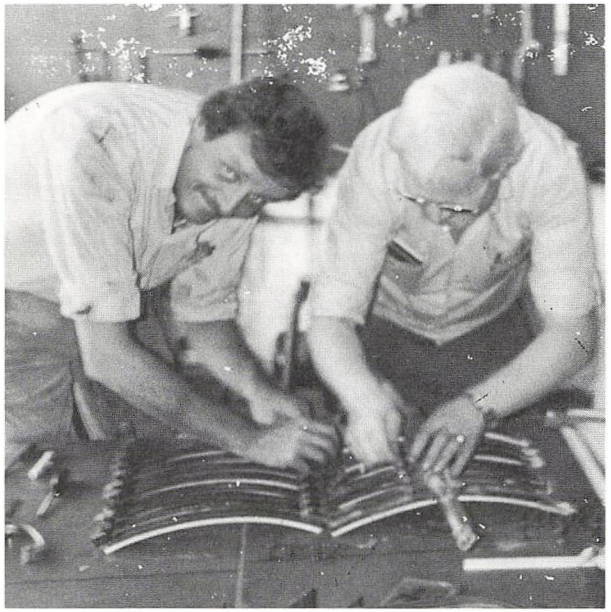

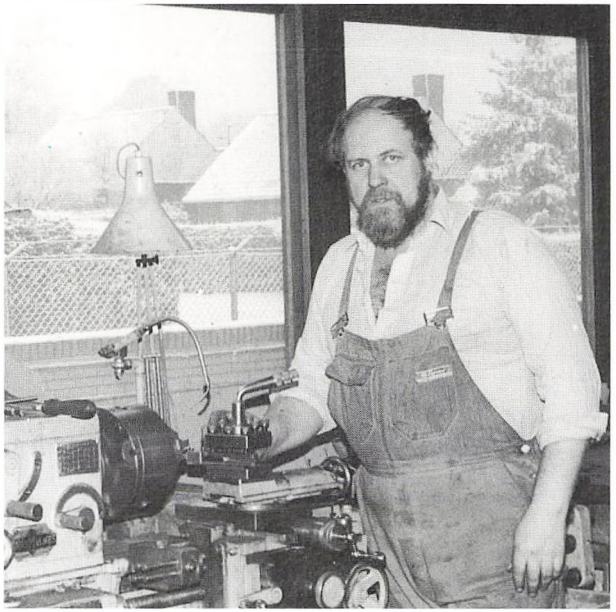

Når uheldet er ude – kan det ske i form af trykfarve, der vælter ud på gulvet! Her ses bl.a. tidligere tillidsmand for hjælperne, Reinhold Robinson samt en af de stoute smedesvende

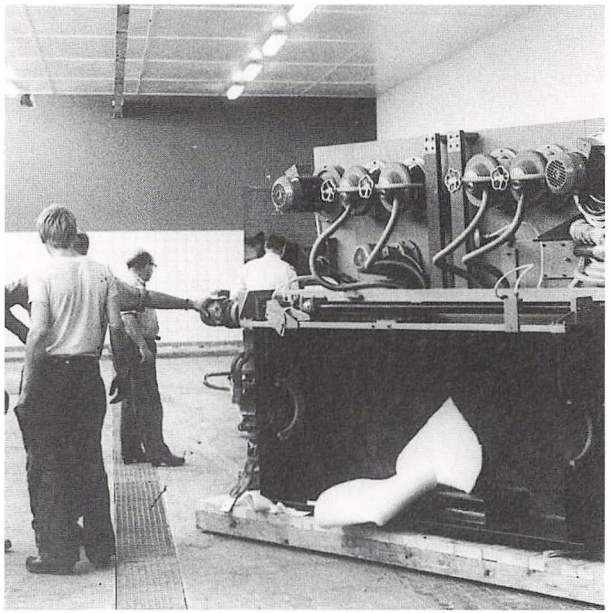

...forspillet

Det kollegiale sammenhold i bogbinderklubben fik sin første svære prøve allerede et halvt års tid efter klubbens start, idet kollegerne i Valby nedlagde arbejdet på grund af uenighed med ledelsen om prisen på et bestemt stykke arbejde. Ledelsen forsøgte så at flytte en del af dette arbejde til Fredensborg, men kollegerne her afviste i første omgang at arbejde over, og snart nedlagde de også arbejdet i solidaritet med kollegerne i Valby. Arbejdsnedlæggelsen varede kun nogle få dage, til problemet var løst.

På et vist tidspunkt besluttede man i bogbinderklubben at vælge tillidsmænd for både kartonnageafdelingen og bogbinderiet, og man kom også ud for problemer i forbindelse med afskedigelser, som man fandt usaglige. Da klubben i 1967 fik en henvendelse fra typograferne om oprettelse af en fællesklub, stillede man sig – omend ikke enstemmigt – positivt til forslaget.

Men så kom i begyndelsen af 1972 signalet om, at firmaet ville lukke bogbinderiet, og det gav efterhånden adskillige problemer – også og navnlig af menneskelig karakter, idet nogle kolleger kunne flytte med til Valby, mens andre skulle fyres. Klubformanden, *Bjarne Johansen,* fik rigeligt at se til i den forbindelse, og det samme gjorde tillidsmanden for de tilbageblevne kartonnagearbejdere, *Jacob Lindberg*.

Men i mellemtiden var der kommet en fællesklub, og den bevilgede 3.000,- kr. til en afskedsfest for bogbinderne . . . flot fest på restaurant Skandia i Helsingør.

For litografernes vedkommende er forholdet det, at de først for nogle år siden stiftede deres egen faglige klub.

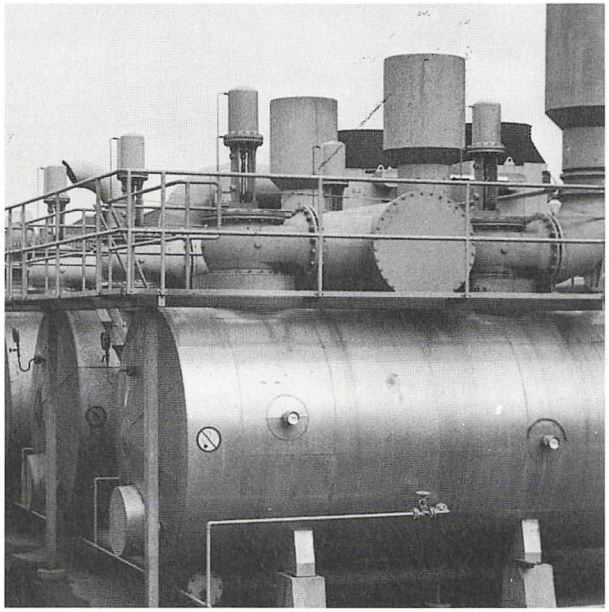

Glimt fra den gamle Galvano-afdeling samt genindvindingsanlægget der genindvinder toluen – og et par arbejdssituationer

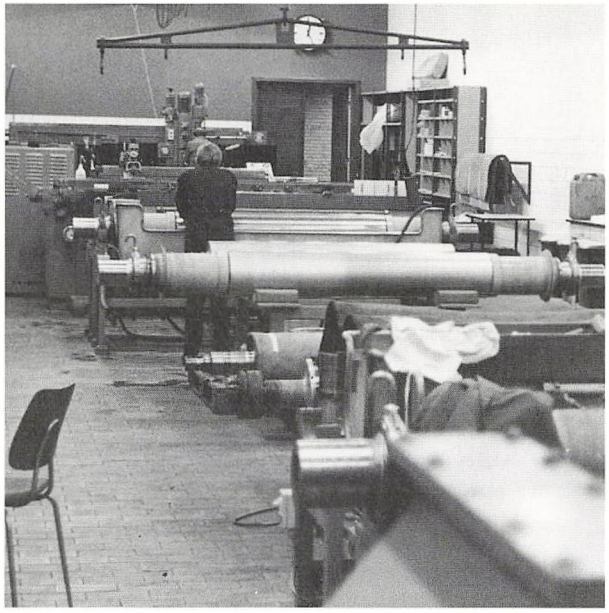

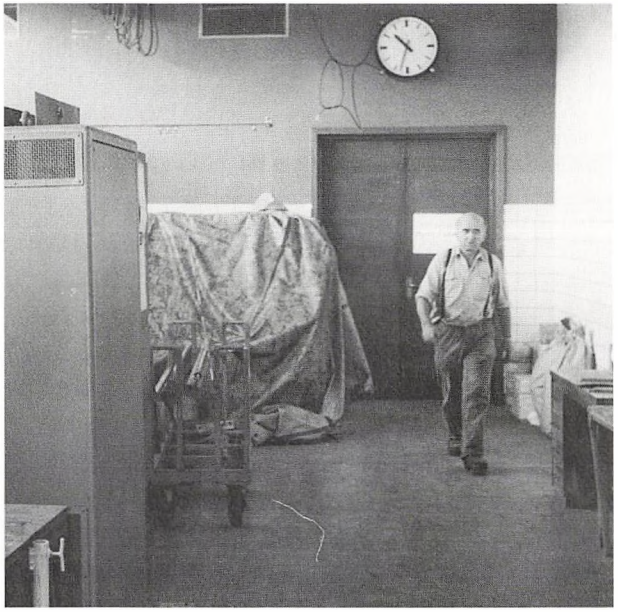

Tillidsmændene startede Fællesklubben

Det var arbejdspladsens tillidsmænd, der stiftede fællesklubben. Igen var *Knud Lykke* initiativtager, og han var det ud fra ønsket om at få tilført arbejdspladsen i hvert fald en del af de forskellige goder, man gennem årene havde sikret sig på virksomheden i Valby. Da man samtidig med starten af en fællesklub kunne overtage administrationen af ferielotteriet og i det hele taget mente at få et behov for fælles optræden dækket, var der blandt tillidsmændene fra typografer og bogbindere ingen tvivl i sindene. Det var der imidlertid hos litograferne i helio-afdelingen. Godt nok deltog to repræsentanter for dem i det stiftende møde, men deres begejstring for tanken om en fællesklub var til at overse. Imidlertid gjorde ferielotteriet udslaget. Alligevel var der i fællesklubbens første år megen usikkerhed omkring de litografiske kollegers medlemskab – så stor usikkerhed, at de i et par korte perioder ikke deltog i lotteriet om tilskud til sommerferien.

Det stiftende møde blev afholdt den 18. december 1967. Ved den lejlighed kunne man straks vedtage fællesklubbens love, idet man havde fået grønt lys for lovforslaget fra de tre respektive forbundsformænd. Fællesklubbens første formand, der også betegnedes som fællestillidsmand, blev *Ole Bøgemose*. Allerede den 15. januar 1968 holdt man så det første bestyrelselsmøde, hvor de vigtigste beslutninger nok var fastlæggelse af udbetalingerne fra ferielotteriet samt enighed om at samles umiddelbart før, man skulle til møde i samarbejdsudvalget på virksomheden.

Med et kig i det nok så berømte bakspejl har nogle betegnet fællesklubben i dens første leveår som »nærmest en skovtursforening«, og sandt er det da, at den arrangerede den årlige skovtur og i øvrigt ikke havde andre større opgaver end at være forum for fælles snak om problemer på arbejdspladsen. På den første generalfor-

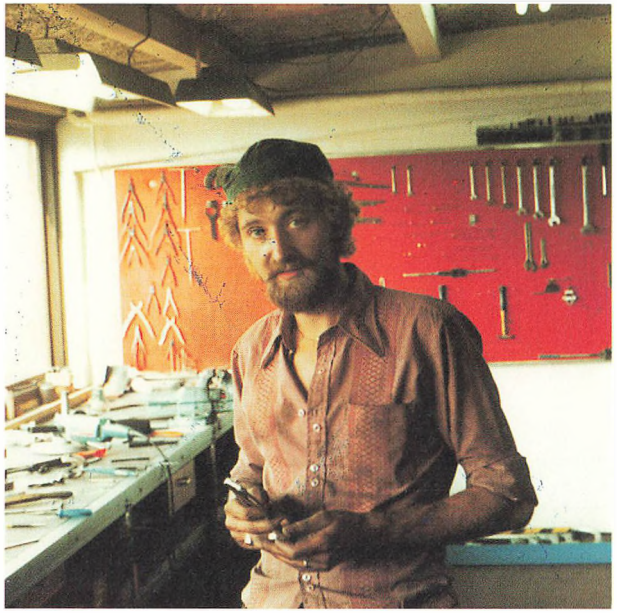

Smede med flere ved arbejdet og ved bajerne, og nogle vil genkende Thor

...starten

samling et halvt års tid efter stiftelsen blev *Knud Lykke* valgt som formand (og fællestillidsmand), og da han året efter aflagde beretning konstaterede han, at »der jo ikke var meget at lave for klubben, da de forskellige tillidsmænd klarer problemerne i deres respektive afdelinger«. Han kunne dog også fortælle om oprettelse af et interessekontor, tilkaldelse af en fabriksinspektør for at tage sig af et problem med for megen varme i lokalerne, omtale af en virksomhedskonference, som arbejdspladsen ganske vist ikke havde været indbudt til, men som kollegerne i Valby havde fortalt om – og så var der en kedelig sag med klubregnskabet, som ikke var i orden.

Sagernes størrelsesorden fremgår endvidere af, at man fik en langvarig debat om en bevilling, bestyrelsen havde foretaget i anledning af den typografiske klubs 5-års jubilæum. Bestyrelsen havde her, mente nogle af litograferne, udvist en utilladelig flothed, idet den foretagne bevilling havde været hele 70,- kr. større, end klublovene tillod. Problemet blev løst ved, at forsamlingen udviste menneskelig overbærenhed med klubbestyrelsen og samtidig vedtog en efter det passerede nødvendig lovændring.

Fællesklubbens daværende sekretær, *Erik Ginge,* afrundede sit referat af generalforsamlingen med følgende lakoniske bemærkning: »Dirigenten, *Børge Petersen,* afsluttede en heftig generalforsamling.«

Dette med det »heftige« viste sig at være et lidt flygtigt fænomen. Da bestyrelsen et halvt års tid efter indkaldte til en ekstraordinær generalforsamling, der faktisk var besluttet af den »heftige generalforsamling« for at få afsluttet miseren med det problematiske klubregnskab, mødte der siger og skriver tre mand! Det var *Bjarne Johansen,* der var blevet ny formand om foråret, tillidsmand *Børge Petersen* og typograf *Erik Halling Larsen.* Disse tre var ikke længe om at drage den fornuftige konklusion, at det ringe fremmøde måtte kunne tages

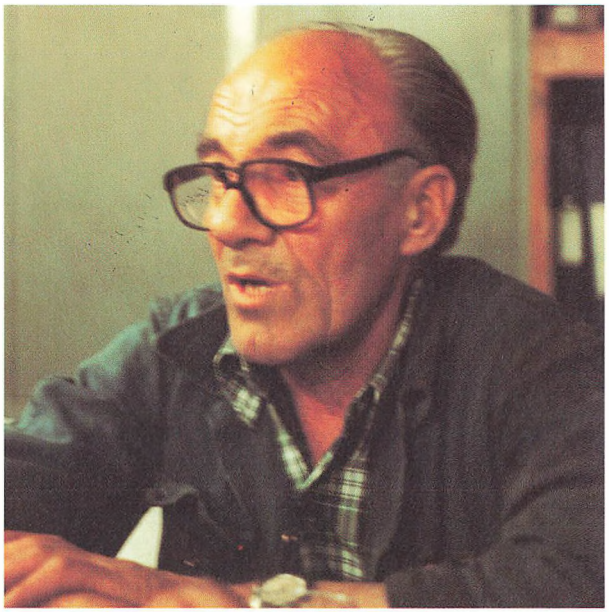

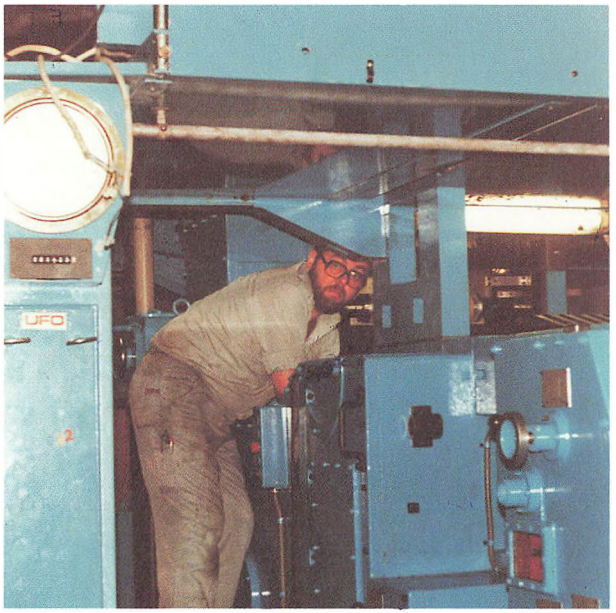

Folk ved trykpressen med forhenværende tillidsmand/fællestillidsmand Viggo Jensen i hvilestilling samt tillidsmand for kartonagearbejderne Jacob Lindberg

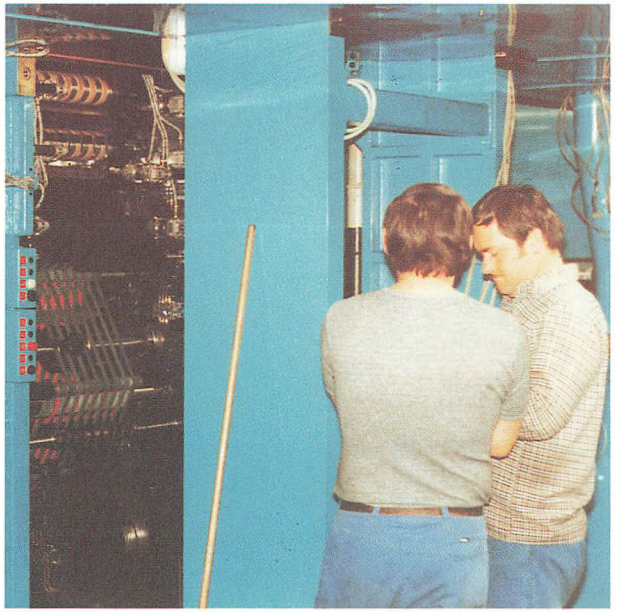

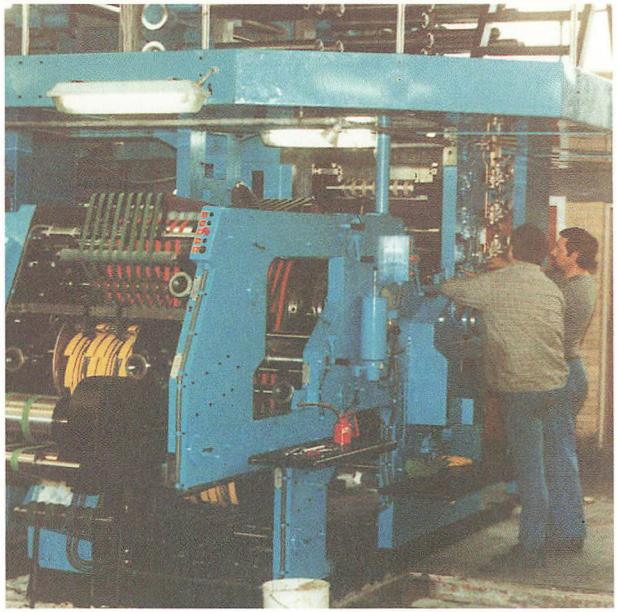

...starten

som udtryk for, at kollegerne havde tillid til, at bestyrelsen havde fået bragt regnskabet i orden – hvilket altså også var tilfældet.

For yderligere at understrege flygtigheden i dette med det »heftige«, skal det lige noteres, at til generalforsamlingen i juni 1970 – den ordinære – var fremmødet faktisk blevet fordoblet, idet hele seks(!) kolleger viste fællesklubben sin interesse ved at give møde . . .

Det var ellers ikke fordi, der ikke var ganske vigtige sager på tapetet på den generalforsamling, for dels skulle man godkende rengøringspersonalets optagelse og dels tage stilling til en skriftlig henvendelse fra litograferne i helio-afdelingen om ønske om udmeldelse og betingelserne herfor. Der var også nyt om lønforhandlingerne, hvor firmaets ledelse gav stort set samme tilbud som kollegerne i Valby fik, og endelig kunne formanden fortælle om klubbens første deltagelse i de såkaldte repræsentantskabsmøder mellem Aller-koncernens forskellige virksomheder. Dette møde havde fundet sted hos Aller-virksomheden i Helsingborg, hvor man havde haft både en interessant rundgang i virksomheden og en udbytterig debat med kollegerne fra de øvrige virksomheder i koncernen.

De seks fremmødte kolleger – ud af ca. 100 ansatte – bevilgede 150,- kr. til sportsklubben på arbejdspladsen. Sådanne bevillinger fortsatte man med, så længe sportsklubben fungerede. Man interesserede sig også levende for, hvordan fællesklubben skulle markere kollegernes runde fødselsdage (senere også jubilæer), og ikke alene blev beløbene til opmærksomhed fra klubben bestandig forhøjet gennem årene, men – som alle på virksomheden vil vide – har der udviklet sig gennem årene en smuk tradition for at gøre de »runde dage« til en festlig oplevelse for kollegerne.

Langsomt – men ikke derfor lige så sikkert – voksede trykkerivirksomheden i Fredensborg ind som et fast og

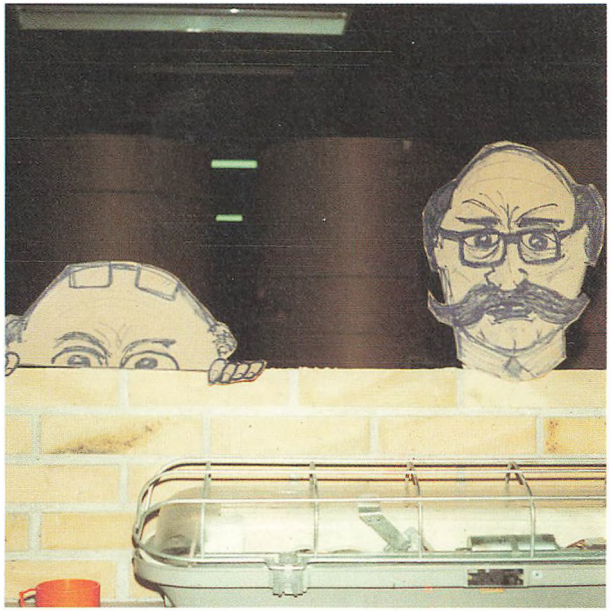

Fællesklubbens første formand, Ole Bøgemose, i snak med Kurt Ginge samt en eftertænksom Frank Petersen, tillidsmand for trykkerne. Endvidere Jacob Lindberg i positur samt en karikatur af to faktorer: »Lille-Hanson« og »Store-Bjarnø« Torben Andersen ved de nye stakkere

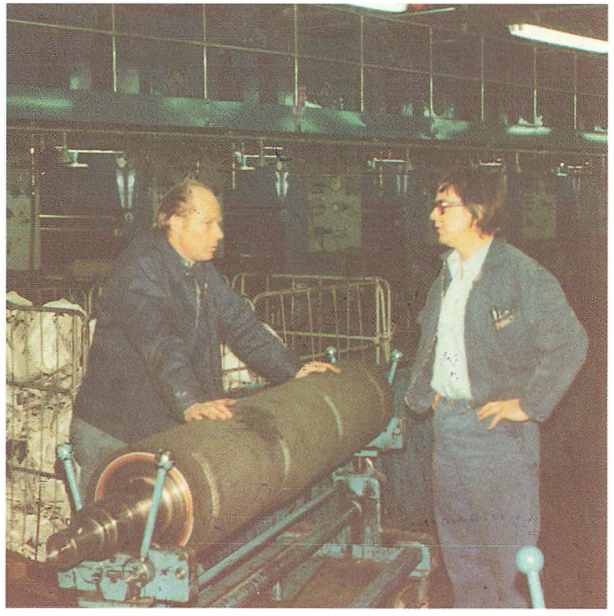

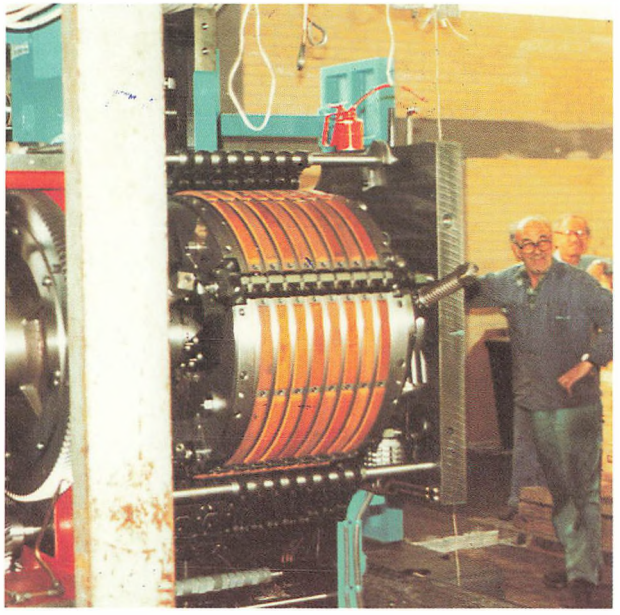

...starten

anerkendt led i koncernen. På personale-planet gik det efter Fredensborg-kollegernes mening alt for langsomt og usikkert. Ganske vist kom man nu altid med på repræsentantskabsmøderne, og i januar 1971 fik man et par mand med på en virksomhedskonference på Hotel Trouville i Hornbæk, men som fællestillidsmand *Bjarne Johansen* sagde det i sin beretning på den efterfølgende generalforsamling, så var det »hovedsageligt Valby-spørgsmål, der blev diskuteret.« Det var for resten ved samme lejlighed »det kom frem«, at ledelsen havde planer om at flytte bogbinderiet tilbage til Valby.*Bjarne Johansen* var godt utilfreds med samarbejdet mellem klubberne i Valby og Fredensborg, og da han i 1971 blev afløst på formandsposten af typograf *Børge Petersen,* måtte denne høste lignende erfaringer – eksempelvis omkring deltagelse i den årlige Drupa-messe, hvor der var givet tilbud om to mand fra henholdsvis Valby, Helsingborg og Norge (som nu også var kommet ind i koncern-billedet), mens man ikke havde tænkt på Fredensborg. *Børge Petersen* fik dog efter kraftig indsats bevilget plads til en mand fra sin arbejdsplads.

Også efterfølgende klubformænd måtte gang på gang notere manglende informationer og samarbejdsvilje fra klubben i Valby, men her i jubilæumsåret kan man med stor tilfredshed konstatere, at sådanne tilstande nu er historie, idet der gennem de seneste år har fungeret et smukt og tilfredsstillende samarbejde.

I 1973 blev *Børge Petersen* afløst af *Harald Hansen* som formand for fællesklubben, og allerede året efter blev det *Erik Halling Larsens* tur til at tage tørnen. Han ofrede megen tid og arbejde på at få den daglige arbejdsrutine forbedret bl.a. med opstilling af automater med diverse drikkevarer.

Det viste sig hurtigt, at automaterne gav et nydeligt overskud til fællesklubben – et overskud, man begyndte at supplere med afholdelse af andespil, der blev store og

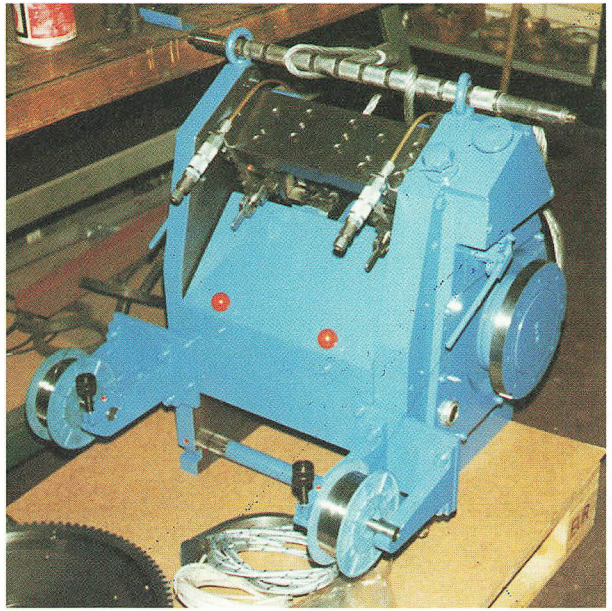

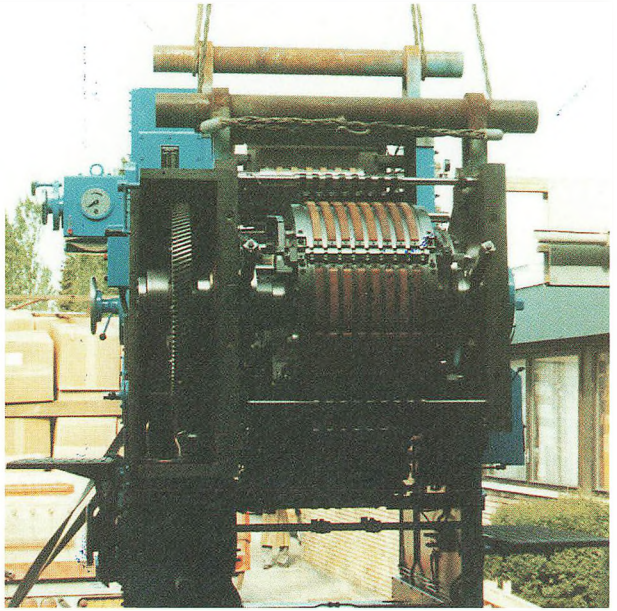

Blandt disse herlige maskiner genkendes en fals . . .

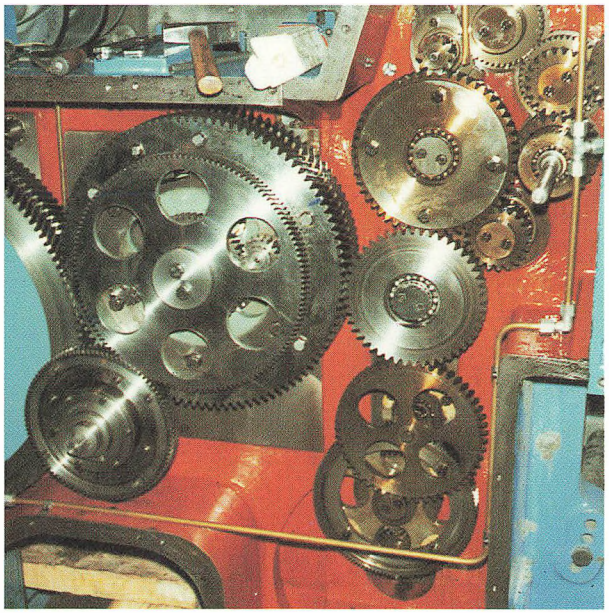

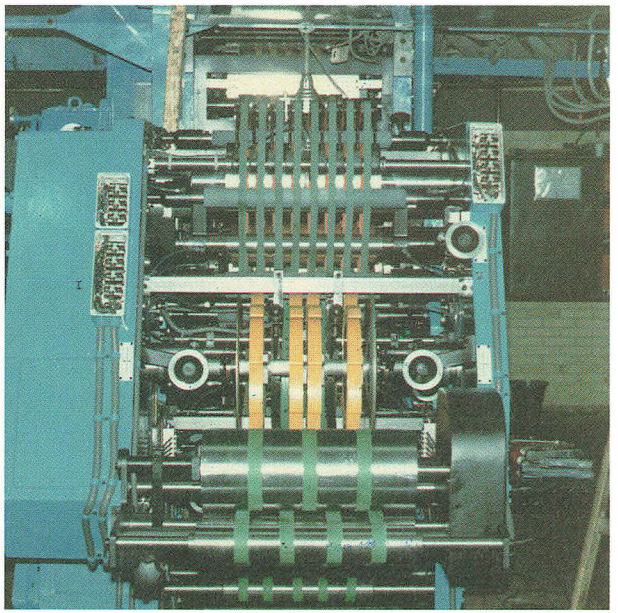

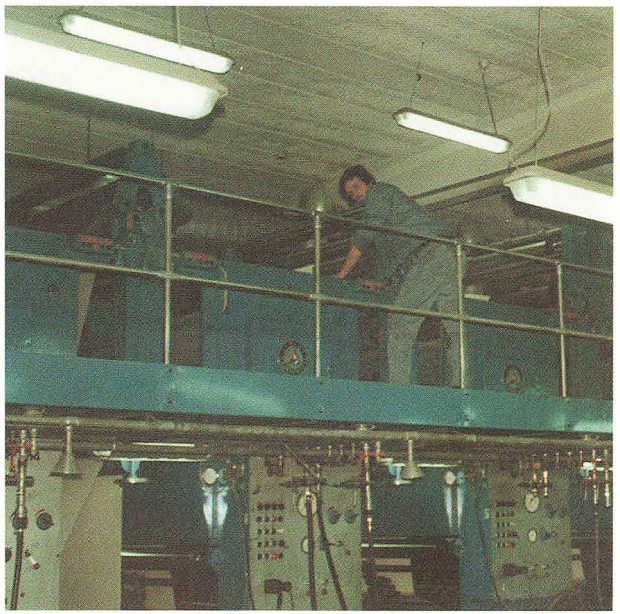

...starten

solide succeser. Også ølsalget spædede godt til fællesklubbens økonomi, ligesom det var yderst velkomment, at firmaet i efteråret 1975 udstedte en check på 8.000,- kr. til fællesklubben »som tak for et godt og tilfredsstillende år«.

Men – fællesklubben havde også anselige udgifter at skulle klare som tilskud til ferielotteriet, skovturene, deltagelse i diverse møder samt »de runde dage«.

Det blev i øvrigt en ret så urolig periode med adskillige korte arbejdsnedlæggelser – i 1974 vendt mod Hartling-regeringens politik og i starten af 1975 i forbindelse med overenskomstsituationen. I alle sådanne situationer søgte man at holde trit med kollegerne i Valby (selv om det stadig kneb med at blive orienteret om deres initiativer), og med hensyn til de lokale halvårlige lønforhandlinger havde man sjældent lejlighed til selvstændige tiltag, fordi firmaets ledelse gav samme tilbud som til Valby – og også fordi man normalt fulgte lønudviklingen på de øvrige ugebladstrykkerier. Dette forhold gav nu og da anledning til utilfredshed blandt kollegerne, og man besluttede så at rette henvendelse til Valby-klubben om at blive repræsenteret med en mand i det 3-mandsudvalg, som førte lønforhandlingerne for kollegerne i Valby.

Ganske umærkeligt var fællesklubben vokset frem til at være en fast bestanddel i arbejdspladsens indre liv med mange aktiviteter på forskellige plan. Fællesklubben varetog kollegernes interesser på det trivselsmæssige, lønmæssige og miljømæssige område. Det var fællesklubben, firmaets ledelse henvendte sig til i alle afgørende forhold, der havde berøring til de ansatte i de tekniske afdelinger. Fællesklubben var vokset fra begyndervanskelighederne og dens image som »skovtursforening« til at være en regulær lokal, faglig organisation.

Erik Halling Larsen kunne i 1976 med sindsro overlade formandsposten til typograf-kollegaen *Viggo Jensen*.

En buket af tillidsfolk – fra venstre Knud Lykke, der var igangsætter af både den typografiske klub og Fællesklubben. Ole Bøgemose, der var første fællesklubformand. Erik Halling Larsen var også fællesklubformand. Bjarne Johansen var tillidsmand i bogbinderiet og fællesklubformand. Erik Ginge var en aldrig svigtende sekretær i klubben

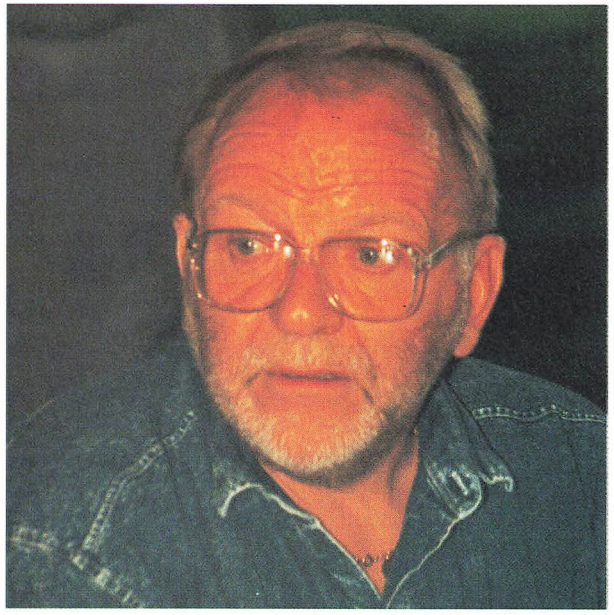

Rivende udvikling, konsolidering - og jættekonflikt

»Jeg tror, vores arbejdsplads er i en rivende udvikling,« erklærede *Viggo Jensen,* da han aflagde sin første beretning på fællesklubbens generalforsamling i 1977, og det var der da også tegn i sol og måne på . . .

Det samme kunne siges for fællesklubbens vedkommende.

Året havde budt på vanskelige lokale lønforhandlinger samt en overenskomstsituation, der – ikke uvant – var præget af arbejdsgiverens træghed og manglende vilje til et fornuftigt resultat, hvilket affødte vedtagelsen af en protestresolution fra det tekniske personale, og midt i det hele kom så balladen i Det Berlingske Hus med afskedigelse af ca. 1.000 mand. Kollegerne i Fredensborg ydede stor økonomisk støtte til BT-Klubben, ligesom man i øvrigt forud havde støttet plattedamerne på Den kongelige Porcelænsfabrik på forskellig vis.

Aller-virksomheden havde holdt 100-års jubilæum, men det ønskede fællestillidsmanden nu ikke at kommentere, hvilket havde sin lidt triste baggrund i, at ledelsen først havde lagt op til ganske anselige festligheder, men det endte med en beskeden sammenkomst for alle ansatte i trykkerihallen i Valby samt en endnu mere beskeden gave til personalet – afstemt efter ancienitet.

Betydeligt mere positivt var det, at man på denne generalforsamling besluttede at oprette Trivselsfonden, som startede med, at fællesklubbens kasse afgav 15 pct. af sin kassebeholdning til fonden, hvortil kom en ugentlig kontingentforhøjelse. Fonden voksede smukt i de følgende år.

For at fremme et godt arbejdsklima var der i Allervirksomhederne oprettet et produktionsudvalg, som fik sine begyndervanskeligheder, og man besluttede derfor at forbedre situationen med underudvalg (AU-udvalg) rundt i alle afdelingerne samt fastlagde en bestemt procedure for den fremtidige funktion. Hensigten med produktionsudvalget var bl.a. også at befri samarbejdsmø-

Flere tillidsfolk: Harald Hansen, tidligere formand. Viggo Jensen, formand for Fællesklubben i 10 år. Frank Petersen, tillidsmand for trykkerne og med i ledelsen for Fællesklubben. Preben Wedderkopp var en af de første sikkerhedsrepræsentanter. Helmer Nymark Andersen er – som nogle måske ved – fællesklubformand i jubilæumsåret

...konsolideringen

derne for de mange detailspørgsmål, som ellers kunne optage uforholdsmæssig megen tid.

Også en jubilæumsfond så dagens lys, idet fællesklubbens 10-årsdag nærmede sig og blev markeret med en storstilet fest for medlemmerne med ledsagere.

1977 blev – som *Viggo Jensen* udtrykte det – »et kampår i den grafiske industri«, for efter en fem måneder lang BT-konflikt og en yderst besværlig overenskomstsituation med adskillige mindre arbejdsnedlæggelser, fulgte rent lokalt et lige så vanskeligt efterår, hvor det tekniske personale i Aller-virksomhederne måtte igennem flere dages arbejdsnedlæggelser, fællesmøder og afstemninger, før en acceptabel lønforbedring var halet i land.

I det hele taget var man inde i en periode med stærke modsætninger på arbejdsmarkedet som helhed, og det smittede også af i det grafiske område – inklusive Aller-virksomhederne.

Loven om medarbejderrepræsentanter i aktieselskabsbestyrelser havde fungeret nogle år, og mens man i den første periode havde valgt en repræsentant for henholdsvis de månedslønnede og de 14-dageslønnede ansatte, så blev man nu indstillet på, at begge medarbejderrepræsentanter burde være hentet fra den sidstnævnte gruppe. Det blev til valg af *Leif Skjold Nielsen* i Valby og *Viggo Jensen* i Fredensborg. I den forbindelse fik man så det lidt penible problem med, hvad man skulle stille op med det flotte bestyrelseshonorar, som medarbejderrepræsentanterne fik udbetalt på linje med aktionærernes bestyrelsesrepræsentanter. Oven i købet blev der tale om honorarer fra både bestyrelsen for Aller Press A/S og – senere – fra koncernbestyrelsen. Honorarerne fra Aller Press A/S blev fordelt mellem alle grupper efter forholdstal, og for fællesklubbens vedkommende gik de lige lukt i klubkassen, men sådan kunne man ikke klare problemet for koncernbestyrelsens vedkommende. Her måtte de to re-

Et eksteriør samt en såvidt det kan ses ret ældre festlig komsammen hos bogbinderne – også ham, der åbenbart har tabt et eller andet. Forhåbentlig er det ikke fatningen . . .

...konsolideringen

præsentanter selv tage skillingerne – eller eventuelt sige pænt Nej Tak til de 62.000,- kr. Der blev jo nemlig et ulideligt skatteproblem, når sådan et gedigent honorar blev smækket oven på en typografløn. Medarbejderrepræsentanten ville for sit vedkommende hellere have undværet honoraret, men han kunne heller ikke få over sit hjerte at lade koncernen beholde pengene . . .

Men nu, hvor talen er om penge, kan det da lige noteres, at fællesklubben på denne tid konsoliderede sin formue gennem et indkøb af 100.000 kr. obligationer. Sådan!

Klubbens stadigt forbedrede økonomi gav sig også udslag i, at man formedelst den sum af 2.250.- kr. sikrede sig et pengeskab til det nyindrettede tillidsmandskontor. Der var unægtelig ved at komme stil over foretagendet.

Det samme kan derimod ikke siges om firmaets personalepolitik. Gennem længere tid havde personalet både i Valby og Fredensborg energisk efterlyst en egentlig personalepolitik fra ledelsens side, og man blev derfor positivt overrasket, da man fik at vide, at der blev bevilget 10.000,- kr. til gennemførelse af et seminar med netop dette spørgsmål på dagsordenen, og tre mand fra fællesklubben deltog da også i seminaret. Efterpå udarbejdede klubberne i Valby og Fredensborg så et oplæg til en personalepolitik, men det fik en yderst negativ modtagelse af ledelsen, som stadig synes at stå ret så fremmed overfor at få tilvejebragt en fast formuleret personalepolitik, der ellers nok skulle være egnet til at skabe fornuftige tilstande i Aller Press A/S for både ledelse og ansatte.

Imidlertid havde man også fået andet at tænke på, idet Grafisk Kartel blev sprængt i foråret 1980, hvilket fik fællesklubbens generalforsamling umiddelbart efter til at vedtage en udtalelse, som man stilede til de fire grafiske forbundsledelser:

– *Litografer, kartonnagearbejdere og typografer samt øvrige medlemmer af Fællesklubben Aller Press A/S Fre-*

Tour de Kro var en festlig opfindelse, der gav deltagerne både motion og indvendig afsvaling. Her fra turen til Sletten Kro i 1982

...konsolideringen

densborg erfarer med beklagelse og med stor frygt for fremtiden, at det grafiske samarbejde er »sat i stå«.

Den teknologiske udvikling tvinger os til sammenlægning, og en anden løsning er kun til gavn for arbejdsgiverne. Vi, der i hovedsagen allerede er og i stigende grad vil blive integrerede i hinandens arbejdsprocesser, må kræve, at grøfterne ikke graves dybere, således at ikke en eneste dag må gå til spilde, indtil et nyt oplæg om fælles forbund i enighed kan fremlægges for medlemmerne til godkendelse.

Vi appellerer derfor til samtlige hovedbestyrelser i alle fire forbund om af al magt at stræbe efter at skabe et Grafisk Forbund.

Grafisk enhed – grafisk styrke.

Der skulle som bekendt gå en halv snes år, før sådanne bestræbelser for alvor blev sat i gang . . .

For Aller Press A/S gik det strygende med øget bladsalg og deraf øget andel af det samlede ugebladssalg i landet og de deraf følgende flotte årsregnskaber. Men så nåede man frem til foråret 1981, hvor en ny overenskomstsituation mundede ud i en 11 uger lang konflikt for Dansk Typograf-Forbunds vedkommende.

Overenskomstforhandlingerne startede som sædvanlig med stejl afvisning fra arbejdsgivernes side af alle typograf-forslag. Arbejdsgiverne mødte endog frem med forslag om direkte forringelser af gældende overenskomster. Fra typografforbundets side satsede man først og fremmest på en aftale om ny teknologi, men ønskede også forbedrede lærlingeforhold og tillidsmandsbestemmelser m.m. Derimod var lønspørgsmålet ikke så afgørende, da det stort set kunne klares lokalt. Arbejdsgiverne ønskede bortfald af overenskomstbestemt feriegratiale samt bortfald af løfteparagraffen, hvilket ville betyde alvorlig nedgang i alle typografers indkomster.

Efterhånden havde de fleste øvrige fagområder sluttet overenskomster, der var af en sådan beskaffenhed, at

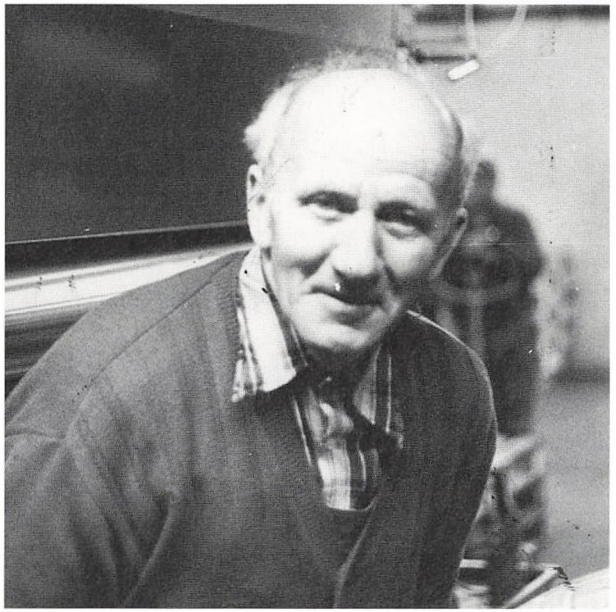

Her ses hjælper Børge Nissen i færd med at spænde en skammel op, og Børge Knudsen er foreviget ved rotationen. En af trykkerne på tur i rullekælderen, men et par kolleger ånder befriet op ved fyraftenstide. Endelig ses årets raflemester i fuld udfoldelse

...konsolideringen

typograferne ikke kunne godtage dem, og da mæglingsmanden gav op, strikkede forligsmanden et mæglingsforslag sammen, som typografforbundet overhovedet ikke blev rådspurgt om. Bogtrykkerne var – ligesom LO – af den opfattelse, at typograferne ikke skulle opnå resultater bedre end andre, så de var tilfredse. Samtidig satte den borgerlige presse ind med den gammelkendte sang om »knægtelse af ytringsfriheden«. Det gjorde man, skønt typografforbundet forlods havde tilkendegivet, at i tilfælde af en konflikt ville forbundet holde dagspressen udenfor. Det skulle vise sig, at det ønskede arbejdsgiverne ikke!

Typografforbundets medlemmer forkastede mæglingsforslaget med overvældende flertal, og stemmeprocenten lå helt oppe på 90 pct! Arbejdsgiverne ville derefter ikke forhandle mere og erklærede lockout – også for dagspressens vedkommende – oven i købet i ytringsfrihedens hellige navn!

Det blev til en jættekonflikt på 11 uger, hvor typograferne havde hele det officielle Danmark imod sig: Arbejdsgiverforeningen, bogtrykkerorganisationerne, dagbladsejerne, LO(!), politiet, skattevæsenet samt også litografforbundets ledelse.

Efter ni ugers konflikt genoptog man forhandlingerne, og de resulterede i et nyt mæglingsforslag med enkelte forbedringer i forhold til det forkastede, og det var en splittet forbundsledelse i typografforbundet, som sendte det ud til afstemning. 50,8 pct. af medlemmerne stemte for, mens 48,2 pct. stemte imod, og dermed kunne arbejdet genoptages.

Når denne konflikt omtales så indgående, skyldes det, at den kom til at belaste forholdet mellem typografer og litografer på adskillige arbejdspladser, idet firmaerne hurtigt efter konfliktens start måtte hjemsende litografer og andre faggrupper.

Det skete også hos Aller Press i Fredensborg, men som

I 1980 fik kantinen en make up, hvortil bl.a. Hernik Fugger bidrog med at male et næsehorn i junglen. Desuden kom der nye borde og stole og bedre belysning. Direktør Toft-Madsen ses beundre Fuggers kunst, mens kolleger nyder en stille bajer med kunstforeningens udstilling på væggen. Kontrasten er et par fotos fra den gamle Galvanoafdeling

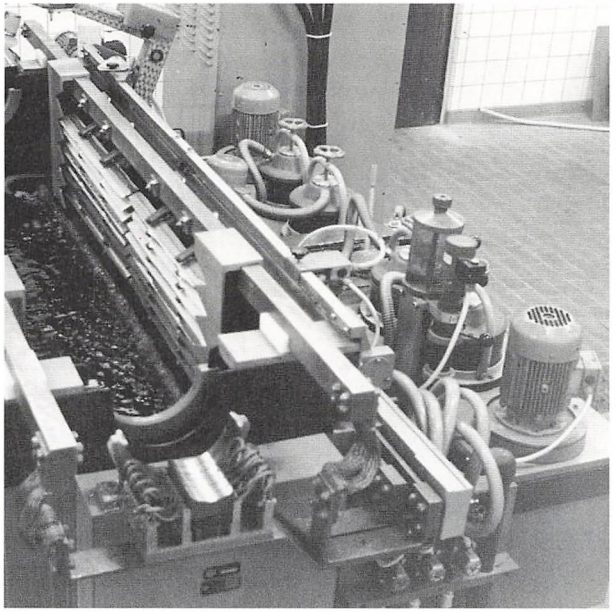

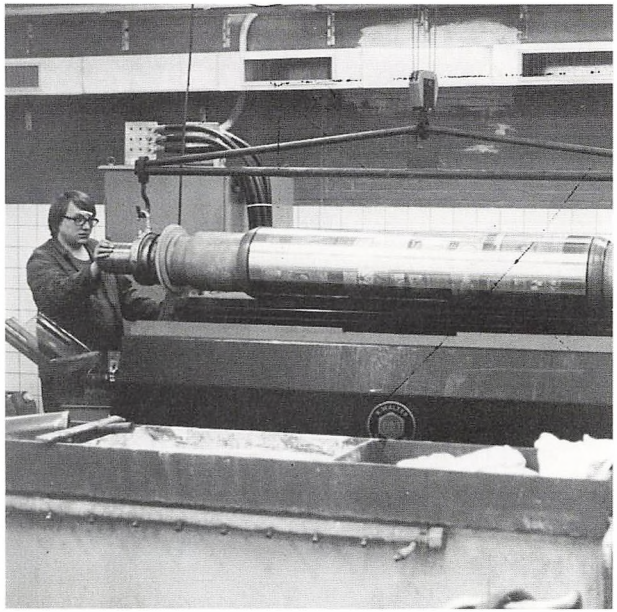

...konsolideringen

Viggo Jensen konstaterede på den efterfølgende generalforsamling, så satte konflikten »solidariteten på prøve, og sammenholdet i fællesklubben blev også sat på prøve – og holdt!«

På et møde i fællesklubben allerede under konfliktens første uge vedtog man enstemmigt følgende udtalelse:

– Fællesklubbens medlemmer i Aller Press A/S Fredensborg forsamlet til fællesmøde den 24. april udtaler følgende:

Vi konstaterer med beklagelse, at Dansk Arbejdsgiverforenings tidligere udtalelser om at sikre en fri presse og sikring af ytringsfriheden er en hul løgn. Dette viser den lockout, der er foretaget overfor typograferne. Det er også vor opfattelse, at den optrapning af konflikten, der indebærer hjemsendelse af faggrupper, som ikke er direkte involveret i konflikten, burde være undgået. Arbejdsgiverne og dermed Dansk Arbejdsgiverforenings kynisme er et udtryk for, hvordan man kan skalte og valte med mennesker efter forgodtbefindende. Vi kræver at de respektive arbejdsgivere modtager DT-F's tilbud om ny forhandling i erkendelse af, at konfliktens løsning kun kan findes ved forhandlingsbordet – til gavn for samfundet og dermed for alle grafiske arbejdere.

Under konflikten havde fællesklubbens bestyrelse nok at se til, man sørgede blot for at få en ekspert til at vejlede kollegerne omkring modtagelse af bistandshjælp m.m. Der blev afholdt forskellige arrangementer, bl.a. et besøg på Wibroe-bryggeriet i Helsingør, der efter sigende sjældent havde haft så sagkyndige gæster . . .

Opstarten efter konflikten gav ikke de helt store problemer på trykkeriet i Fredensborg – i modsætning til situationen i Valby, men det skyldtes bl.a., at dybtryk kommer lettere i gang efter lang tids stilstand end offset. Trods en del surhed hos fællestillidsmanden i Valby, *Leif Skjold Nielsen,* lykkedes det alligevel *Viggo Jensen* at få skabt fælles optræden i de uundgåelige forhandlinger

Tre gamle kolleger tog afsked med arbejdspladsen ved en festlig komsammen. Fra venstre ses Børge knudsen, Svend Henriksen og Kai Nielsen. Desuden er foreviget et par situationer fra indvielsen af kondirummet, hvor Jon Nielsen ser vældig energisk ud, mens Finn Nørskov betragter ham beundrende. Derimod synes Fl. Dannerfjord betydeligt reserveret over for de kropslige udfoldelser

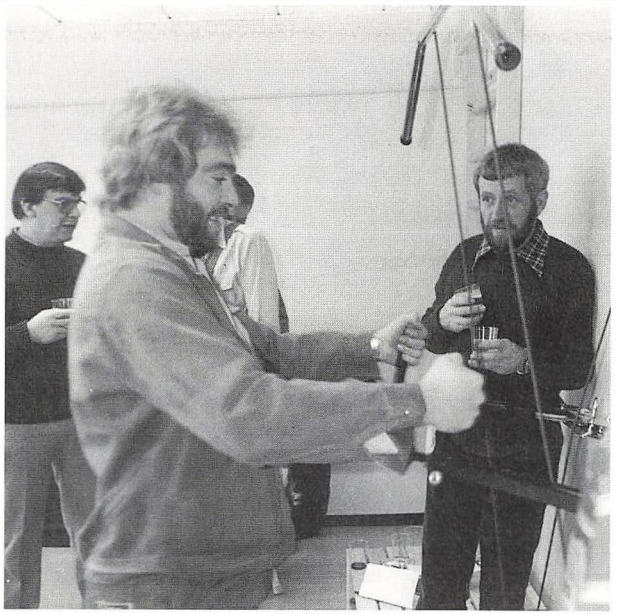

...konsolideringen

med ledelsen, hvor man bl.a. rejste spørgsmålet om genskabelse af tryghedsaftaler.

Derimod blev der en del indbyrdes problemer mellem personalerne i Valby og Fredensborg, da ledelsen besluttede at lade »Ude og Hjemme« gå helt over til dybtryk i Fredensborg. Valby-kollegerne mente, at i givet fald skulle produktionen af »Femina« så flyttes til Valby, men det ville efter Fredensborg-kollegernes opfattelse blot være at flytte beskæftigelsesproblemet nordpå. Efter nogle ganske hårde møder enedes man dog om at rette en fælles henvendelse til firmaets ledelse i form af en udtalelse, hvori man kritiserede ledelsen for ikke at have overholdt afgivne løfter om fremskaffelse af alternativt arbejde som forudsætning for overflytning af »Ude og Hjemme« til fuld dybtryksproduktion. De to fællesklubber kunne ikke acceptere en sådan permanent overflytning og forventede bibeholdelse af begge trykmetoder i det hidtidige omfang, ligesom man understregede ønsket om, at eventuelle fremtidige ændringer kun fandt sted efter forhandling med fællesklubberne.

Udtalelsen blev godkendt på medlemsmøder i begge fællesklubber, og problemet fandt senere sin løsning i forbindelse med bl.a. en modernisering af bogbinderiet i Valby.

På de indre linjer forsøgte man et slappe af dels med en velkomstfest efter konflikten og dels et »Tur de kro«-arrangement, men også andre forhold hjalp på humøret, bl.a. at man i forbindelse med tryghedsaftalen havde opnået en aftrædelsesordning. Endelig kan det nævnes, at klubbens økonomi fortsat var gunstig med over 14.000 kr.

Med rigdom følger som bekendt sparsommelighed (for nu at sige det pænt), og i fællesklubben gav dette sig udslag i, at klubbens 15-års fødselsdag skulle markeres med »en pils og et ekstra stort andespil«.

Men problemer var der altså fortsat nok af, og et af dem

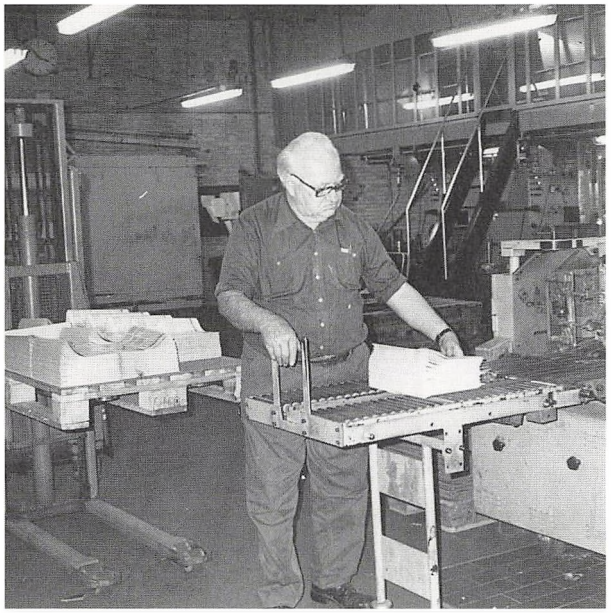

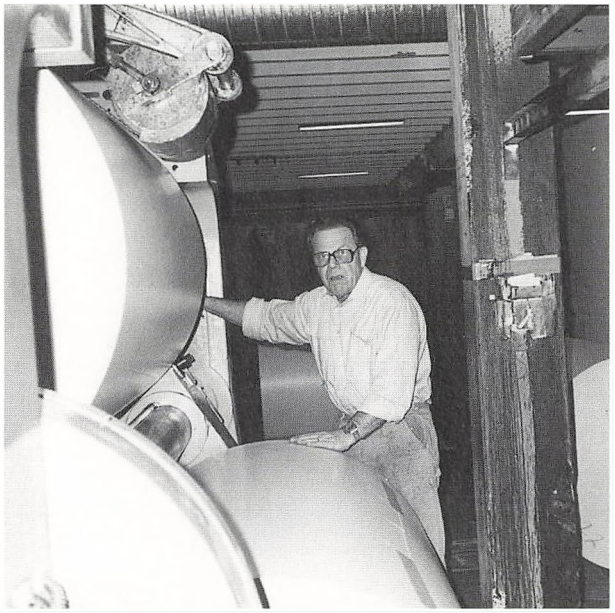

En række arbejdssituationer med Harald Hansen, Elith Ertløv, Claus Coff og andre udmærkede kolleger. Endelig den mindeværdige første ølautomat

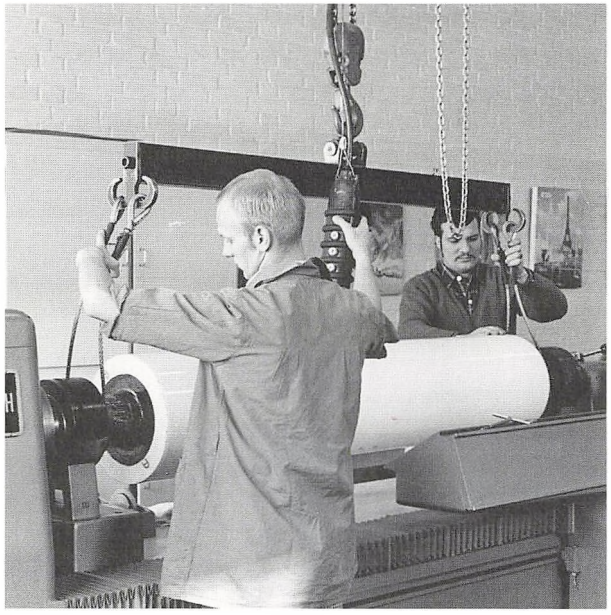

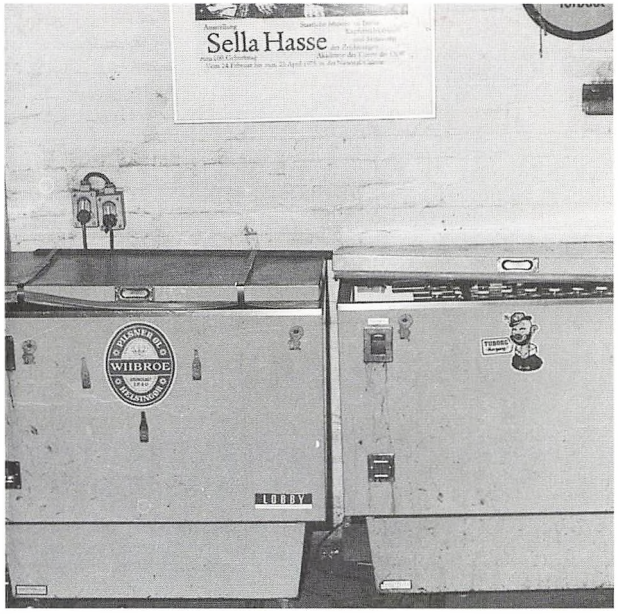

...konsolideringen

var såmænd, at nogle kolleger undergravede ølmandens regnskab ved at smugle flasker med hjem – og glemte at aflevere dem igen!

Men i oktober 1982 slog fællesklubben så til med et arrangement, der sagde sparto til alle tidligere bedrifter, nemlig et weekendstævne på LO-Skolen, og her skal klubbens sekretær, *R. Robinson*, have ordet med sit referat i protokollen:

»Dette var vel nok en af de bedste ting, fællesklubben nogensinde har lavet for et bredt udsnit af hele det tekniske personale. Der mødte 33 forventningsfulde mennesker op til en fantastisk spændende weekend, hvor vi fik gennemgået ny teknik, personalepolitik, rokering af arbejdskraft m.m., og der var gruppearbejde og diskussioner i plenum. Vi blev vældig godt orienteret af Bjarne Jensen, Carlo Petersson og *Ove Rasmussen*, så vi alle fik noget med hjem – og i hvert fald noget at tænke på!«

Efter denne herlige oplevelse var det som at få en spand koldt vand i hovedet, da man umiddelbart efter indledte efterårets lønforhandlinger med firmaet, som helt havde underkastet sig diktaterne fra arbejdsgiverforeningen. Der kunne blive tale om at oprette en social fond, men der måtte ikke komme kontanter på bordet, fastslog man fra ledelsens side, og så var spillet gående med personalemøder og undgåelse af overarbejde. Ledelsen trak tingene i langdrag, og den havde åbenbart fået blod på tanden, efter at landet havde fået en borgerlig regering, som blandede sig i alt muligt på arbejdsmarkedet – til arbejdsgivernes benefice. Først hen på foråret forelå der et løntilbud på 135,- kr.

Ind imellem havde man haft tid og kræfter til både at samle penge ind til de aktionerende havnearbejdere og til at gennemføre et internt mellemspil omkring fællestillidsmandens ønske om at komme på fast dagtur. Særdeles positivt var det, at man havde fået en ny aftale i stand om feriedagpengene, så de nu blev overført til kol-

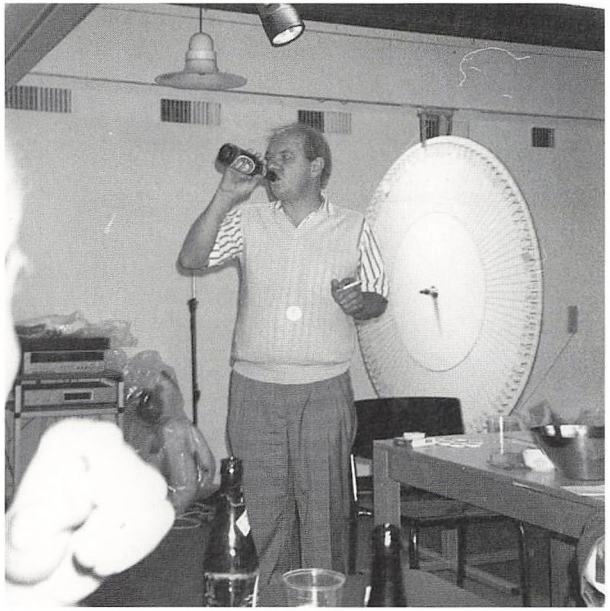

Bingo og andre fornøjelser . . .
»Folket havde det dejligt«, mens Helmer måtte styrke sig til det hårde job ved lykkehjulet, K-Poulsen og Jørgen »Smed« Jørgensen tog sig af regnskabet

...konsolideringen

legernes private konti i Arbejdernes Landsbank, hvorved man selv fik renterne i hus.

Både Aller Press A/S og koncernen kunne fornøje sig over »fantastiske overskud«, som *Viggo Jensen* udtrykte sig, men mer' vil som bekendt ha' mer', og nu begyndte koncernledelsen at rumle med planer om divisionering af hele virksomheden – sådan en slags opdeling af alle afdelingerne, som så skulle klare sig hver for sig. Man havde startet forsøgsvis i Sverige, hvor det tekniske personale vendte sig stærkt mod planerne, og de fik fuld opbakning af deres danske kolleger. Derimod lykkedes det at få noget gennemført i Norge. Hverken flotte overskud med deraf følgende fede ekstrafortjenester til aktionærerne kunne dog fremme ledelsens velvilje i lønspørgsmålet, og det stod klart nok, at det var en generel linje, der blev ført af alle de store trykkerier, så det var naturligt nok, at der på denne baggrund opstod et vist samarbejde mellem personalerne på ugebladstrykkerierne.

Var det sløjt med lønningerne, kom der til gengæld flere forbedringer af mere praktisk karakter på arbejdspladsen, for her var ledelsen ikke underlagt arbejdsgiverforeningens diktater. Forbedringerne i disse år omfattede mange forskellige forhold som f.eks. drikkelsesautomaterne, anskaffelse af microovne m.m., og den sociale fond (efterlønsordningen) kom endelig op at stå pr. 1. januar 1984. Klubben fornyede sine love, og en kunstforening startet et par år i forvejen var nu så velkonsolideret, at den ikke længere behøvede søge om tilskud fra klubben. Kunstforeningen arrangerede adskillige udstillinger og kunstbesøg, ligesom den sørgede for udsmykning af lokalerne i Fredensborg.

Efterhånden havde adskillige kolleger været på regnskabskurser, og de var derfor i stand til – foruden revisorerne naturligvis – at vurdere de forskellige regnskaber, som blev fremlagt på generalforsamlingen i 1984, efter fortjeneste.

Disse skovtursbilleder skulle faktisk kunne tale for sig selv . . .

...konsolideringen

Flemming Petersen aflagde – som så ofte før – beretning for ferielotteriet, som i årenes løb var blevet bestandig bedre og bedre. Nu var der 26.273,- kr. til at gøre godt med til fem præmier á 1.500,- kr. og 15 præmier á 1.200,- kr.

På grund af den gode økonomi kunne klubben fortsætte med både skovture og Andespil – og det gjorde man så . . .

Det var lige efter denne generalforsamling, at nye lokale lønforhandlinger gik i gang, og der forelå et tilbud på 135,- kr. fra ledelsen. Desuden fremlagdes et forslag om en bonusordning, som kunne forhandles, hvis løntilbuddet blev accepteret. Det blev det, og bonusordningen skulle så træde i kraft senere på året.

I lighed med året forud drog alle, der havde tid og lyst, til demonstration foran Christiansborg i protest mod Schlüter-regeringens asociale politik, og klubben var ganske rundhåndet med at støtte andre faggrupper, som var gerådet ud i strid. Man deltog i demonstrationerne foran La Cabana i Herning, man gav støtte til strejkende HT-chaufførerog skraldemænd i København. Man sendte 1.000,- kr. til de britiske minearbejdere, og man deltog i en 5 minutters-stilhed for fredens sag.

Men harmen mod den borgerlige regering blev hurtigt cementeret og forstærket, da regeringen i foråret 1985 simpelt hen greb ind i den optændte overenskomstsituation ved at forlænge gældende overenskomster næsten uændret – samtidig med at der blev fabrikeret et forlig med De radikale om endnu flere asociale nedskæringer. Dette politiske indgreb medførte selvklart store protestaktioner over hele landet – også i Fredensborg.

Det var i øvrigt i denne periode, der foregik temmelig mange om- og nybyggerier samt udvidelse af maskinparken, hvilket gav anledning til mange udvalgsmøder, men på generalforsamlingen i 1986 måtte *Viggo Jensen* konstatere, at ledelsen »var kørt hen over hovedet på os i forbindelse med alle ombygningerne, som vi skulle have haft indflydelse på.«

. . . og det samme kan vel disse fra
en anden skovtur . . .

...konsolideringen

Det var derfor meget apropos, at fællesklubben forud havde arrangeret et seminar på LO-Skolen over temaet »samarbejdsaftalen«. Det var et flot arrangement, som firmaets ledelse burde have deltaget i!

Den mest sensationelle begivenhed på dette års generalforsamling var imidlertid, at *Viggo Jensen* gik af som fællestillidsmand og klubformand. Han havde flere gange i årene forud luftet tanken – især når han, som han selv udtrykte det, »blev vejet på en guldvægt« eller kritiseret for at snakke for længe på generalforsamlinger og møder (»Han er svær at stoppe, når han først kommer i gang«, skrev en af sekretærerne eksempelvis i sit generalforsamlingsreferat). Men – *Viggo Jensen* havde bestridt det ofte vanskelige og belastende hverv gennem samfulde 10 år, og der var i hvert fald ingen, der kunne klage over, at der ikke var foregået både »ting og sager« i den periode. Faktisk havde fællesklubben bestandig taget nye og friske initiativer, samtidig med at den havde sikret kollegerne et anseligt antal goder i stort og småt. *Viggo Jensen* havde røgtet sit formandshverv med ildhu og aldrig skånet sig selv i forbindelse med jobbets mange forskelligartede opgaver. Det var således med god grund, at hans efterfølger, *Helmer Andersen,* tolkede kollegernes tak til *Viggo Jensen* samt kassereren *Bent Andersen* og ølmanden *Jørgen Jørgensen* – en tak, der blev ledsaget af en flaske og et bind digte af *Carl Scharnberg* til hver.

Helmer Andersen gik ikke uerfaren ind til hvervet som formand for fællesklubben, idet han havde været medlem af klubbens bestyrelse i mange år og fungeret som næstformand i en længere periode. Men da han holdt sit første bestyrelsesmøde, måtte han byde velkommen til ikke færre end fire nye bestyrelsesmedlemmer.

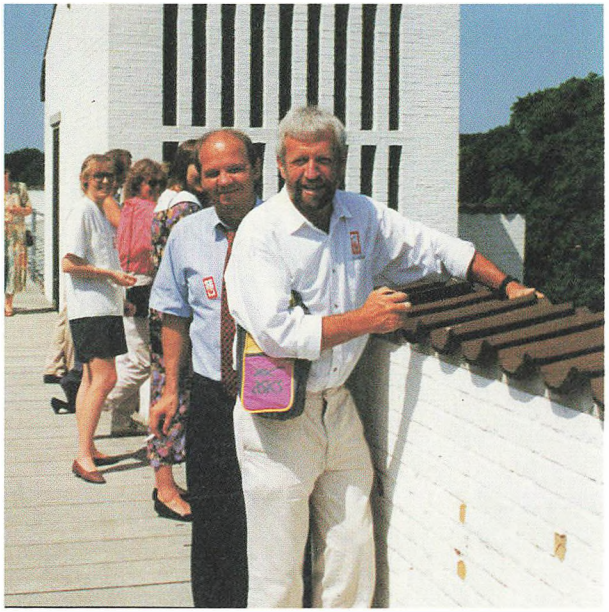

. . . og på en tredje skovtur havde man lejlighed til at beundre LO-Skolen og fortabe sig i det usandsynligt store kolde bord . . .

Indbyrdes solidaritet mellem arbejdspladserne inden for Aller-koncernen

Der fulgte nu en periode, hvor fællesskabet i klubben skulle stå sin prøve, og det samme blev tilfældet for det kollegiale fællesskab i forhold til personalerne på de øvrige trykkerier i Aller-koncernen, hvis ledelse både handlede og planlagde på en måde, der skabte utryghed hos de ansatte.

Der var brand i den! Det var der både rent fysisk med et par småbrande i Fredensborg-trykkeriet, men de kom dog hurtigt under kontrol. Også i overført forstand kom der virkelig brand i den, da Aller pludselig overtog Husum Tryk og ugebladene i Det Berlingske Hus.

Denne handel skabte ikke blot furore i den danske offentlighed, hvor den affødte talrige spekulationer, men det var en sag, der i højeste grad berørte de tekniske personaler i alle Aller-koncernens danske trykkerier – inklusive ikke mindst kollegerne på Husum Tryk. Situationen medførte gennem et par år talrige møder mellem tillidsfolkene indbyrdes og mellem dem og ledelsen. Måske kan situationen bedst forstås af fællestillidsmand *Helmer Andersens* omtale af den i hans beretning på generalforsamlingen i 1989. Han var jo med hele tiden i forreste række:

»Købet af De berlingske blade var noget af en bombe. I firmaet gik alt udvalgsarbejde næsten i stå, det være sig fra feriehuse til ny teknik. De møder, som trods alt blev afholdt fællesklubberne imellem foregik i en lunken atmosfære af angst og mistro. Alle lurede på alle, og sådan er det desværre stadigvæk. Derfor havde vi fra Fredensborg sagt nej til tankerne om et fælles forretningsudvalg. Vi var selv nærmest til at forhandle.

Det sidste nye i forbindelse med købet af Husum Tryk er, at ud over de 30 mand, der er fyret, skal der ifølge firmaet fyres 50 mere, før de med deres to blade er lige så konkurrencedygtige som os.

Internt i firmaet er man så småt kommet i gang igen i udvalgene omkring den ny teknik, men på nuværende

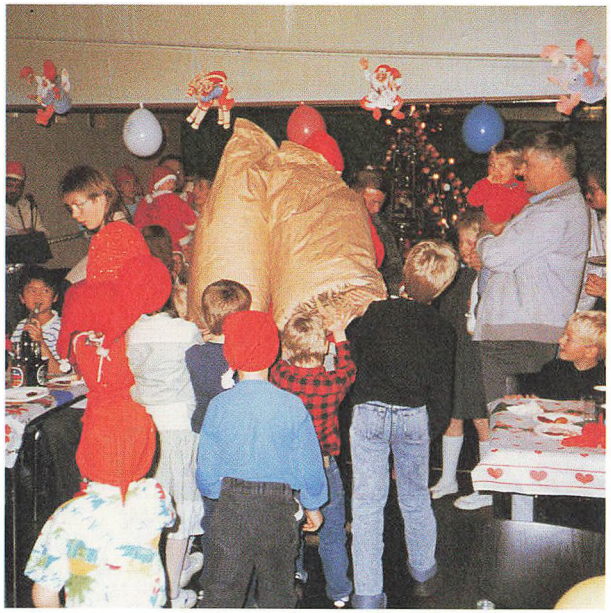

Ungerne morede sig i hvert fald herligt ved klubbens juletræsfester . . .

...fællesskabet

tidspunkt er det umuligt at sige noget om, hvorvidt vi får stackere eller ON-line her i Fredensborg. Det ville ellers have været rart med en afklaring, nu hvor »Femina« er i Valby, »Boligen« på Dansk Andels Trykkeri, mens »Ugens Rapport« er for stærkt nedadgående.«

Fællestillidsmandens sidste bemærkning refererer til det meget omdiskuterede spørgsmål om bladfordelingen mellem trykkerierne – først og fremmest mellem Valby og Fredenborg. Løsningen var i første omgang tilfredsstillende for personalet i Fredensborg, men senere kom der så et par justeringer . . . men heldigvis havde man da nok at lave i forhold til produktionsapparatets kapacitet.

Det første forvarsel om endnu større omlægninger kom allerede lige før jul i 1986, hvor det rygtedes, at koncernledelsen agtede at lade et konsulentfirma »kigge trykkerierne efter i sømmene«!

Den nye fællestillidsmand fik hurtigt en sag af ganske principiel karakter på halsen, nemlig hvorvidt det tekniske personale må blande sig i den redaktionelle funktion.

Det gjorde man imidlertid, da »Se & Hør« i august 1986 bragte en artikel – i klubbens protokol betegnes den som en »nazi-artikel« – om SF-formanden, *Gert Petersens* påståede politiske ungdomssynder. Kollegerne nægtede simpelt hen at gravere cylindrene med den pågældende artikel, hvor især billederne oprørte dem.

Aftenredaktionen på bladet inde i Valby nægtede at stryge artiklen, og et krav om at supplere den med *Gert Petersens* kommentarer blev ligeledes afvist, og chefredaktøren var bekvemt nok i sommerhus. Det følgende nummer af »Se & Hør« bragte dog hele to sider med dementi af de anvendte fotos. Aktionen kostede litograferne en timeløn.

Nogle arbejdsbilleder samt et fra et besøg af folk fra Se og Hør med chefredaktør MEP i afslappet position

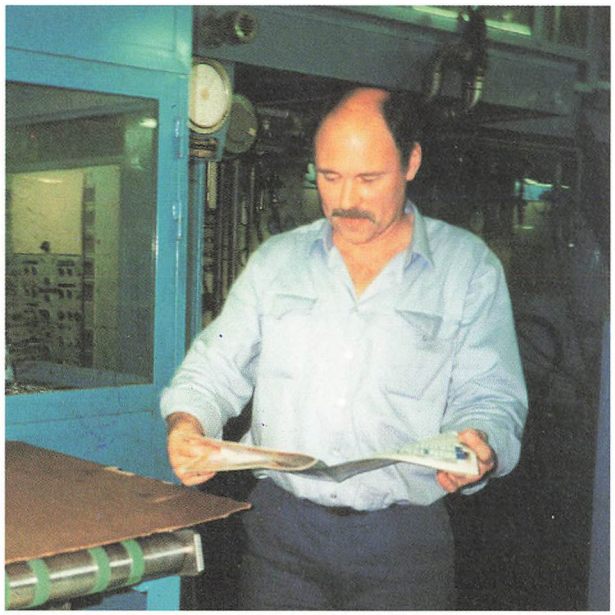

...fællesskabet

Man kunne med god samvittighed deltage i den første juletræsfest i fællesklubbens historie. Den blev en bragende succes, som man naturligvis forfulgte de følgende år.

Og *Helmer Andersen* kom ind i koncern-bestyrelsen som medarbejderrepræsentant, så nu var det ham, der fik et skatteproblem . . . alt mens Aller-familien kunne glæde sig over stadig stigende millionoverskud – 3-cifrede!

Selv om fællesklubbens økonomi fortsat var i smuk fremgang, var det alligevel kreperligt, at skatte- og toldvæsenet begyndte at interessere sig for den og lynhurtigt fandt ud af, at klubben var momspligtig!

Men ellers gik det der-ud-a' med mange forhandlingsmøder om løn, produktionsaftaler, bemandinger og ikke mindst ny teknik. Der var møder i det overordnede udvalg om ny teknik og i en række underudvalg, ligesom man måtte holde sig ajour med, hvad kollegerne i Valby fandt ud af – det kunne endnu knibe lidt med orienteringen.

Men væsentligt i denne forbindelse var det naturligvis at sikre kollegerne mod afskedigelser i forbindelse med indførelse af ny teknik. Og det fik Heinrich Christensen så en aftale om for hjælpernes vedkommende med ledelsen i Fredensborg. Alligevel følte man sig ikke trygge, al den stund koncern-ledelsen forhandlede med andre trykkerier om overtagelse af i hvert fald en del af de produktioner, der foregik i henholdsvis Valby og Fredensborg. På et personalemøde med denne ene sag på dagsordenen vedtog man en udtalelse til koncern-bestyrelsen, og for at understrege alvoren i dens ord, nedlagde man arbejdet resten af dagen.

I årenes løb har visse direktører og bestyrelsesmedlemmer i Aller-koncernen fostret mange flotte planer, som alle havde det ene formål at slippe for det tekniske personale, men de fleste af sådanne planer – også dem, der skulle komme – blev aldrig realiseret.

Stormøde i Folkets Hus i 1985. Fællesklubmedlemmer fra alle ugebladeshusene, har sat hinanden stævne i protest over manglende resultater i lønforhandlinger. og et truende indgreb fra den borgerlige regering i overenskomstforhandlingerne.

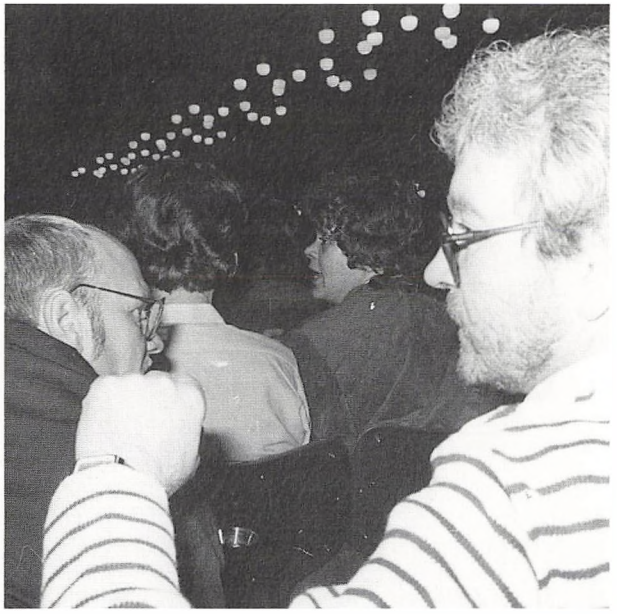

...fællesskabet

Det blev derimod ønsket hos personalet om udbetaling af tilgodehavende feriepenge i forbindelse med ancienitetsferie, hvilket gav en »tusse« til alle typografer med mindst fem års anciennitet. På samme måde fik litograferne efter hårde forhandlinger udbetalt hver 4.000.- kr., som de gennem flere år var blevet snydt for i forbindelse med forlægningstillæg på aftenhold. Det var henholdsvis *Frank Petersen* og *Gert Rasmussen,* der var mestre for at hale disse rare skillinger i land.

Overenskomstsituationens resultat i 1989 var ikke noget, man gik rundt og bankede sig på brystet af begejstring over, og for at det ikke skulle være løgn havde arbejdsgiverforeningen udsendt et af sine underlødige løncirkulærer, der forbød foreningens medlemmer at give mere i lønforhøjelse end 60,- kr. til faglærte og 45,- kr. til ikke-faglærte. Direktivet blev dog brudt med 100,- kr. til alle, selv om det tog sin tid, og selv om firmaet havde antaget en ny personalechef, som begge fællesklubber havde advaret ledelsen kraftigt imod – uden held. Det havde nok været smartere at anbefale manden varmt, for så var man formentlig sluppet for ham! Nu havde man så bøvlet med at få manden til at holde ord og i det hele taget opføre sig ordentligt.

Men trods alt gik arbejdslivet i Fredensborg sin gang – med de små forandringer, der altid følger med. F.eks. besluttede man, at der nu kun skulle være øl og vand fra bryggeriet Wiibroe i automaterne, idet man havde fået en aftale om udbetaling af bonus i forhold til salget, og denne bonus skulle naturligvis komme kollegerne til gode. En så vigtig sag måtte afføde en hidsig debat på årets generalforsamling med adskillige forslag om, hvordan de rare penge burde formøbles, og det endte med, at de skulle gå til et lotteri – og ikke til skovturen, hvilket også var foreslået. Men stemmetallene stod knivskarpe! I øvrigt varede det ikke længe, før Carlsbergs produkter atter holdt sit indtog i automaterne, fordi flere kolleger absolut ikke

Der produceres i de nye Galvano- og Helio-afdelinger

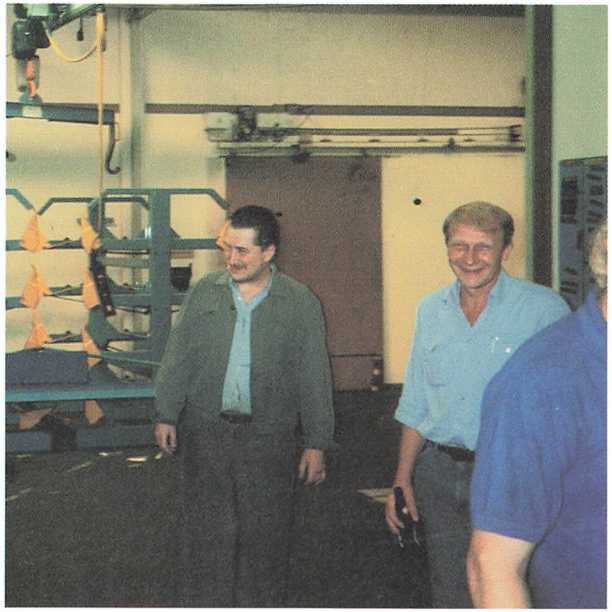

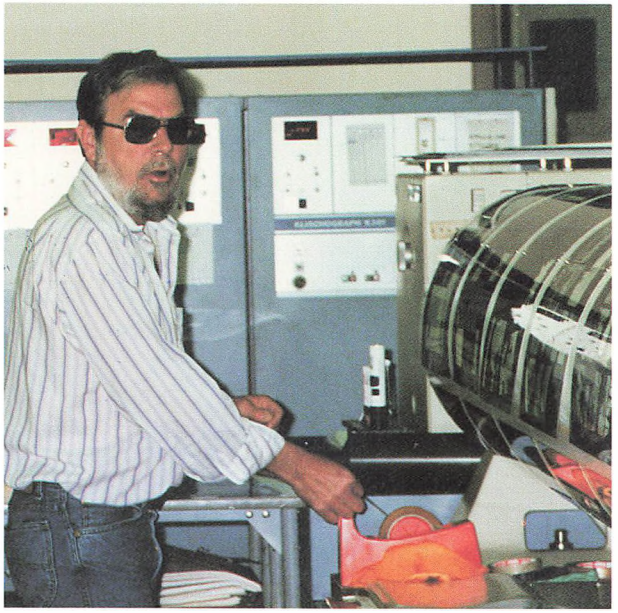

...fællesskabet

ville pånødes Wiibroes øl, og fordi Carlsberg efter et års udelukkelse besindede sig og tilbød samme rabat.

For resten vedtog man også at starte et »mini-lotteri« til fordel for de pensionister, der mødte op på generalforsamlingerne, med en førstepræmie på 300,- kr. og en anden-præmie på 200,- kr. Men for at det ikke skulle være bare filantropi altsammen måtte man også tænke på sig selv, og det skete i form af en kontingentforhøjelse på 3,- kr. til sikring af, at fællesklubbens 25-års jubilæum i december 1992 kunne blive markeret festligt og fornøjeligt og på værdig vis.

Når der på en arbejdsplads som Aller Press A/S Fredensborg er to store faggrupper, der dominerer det daglige arbejdsliv, glider mindre grupper af ansatte let en smule i baggrunden, selv om deres daglige arbejdsindsats naturligvis er lige så vigtig for produktionen som alle andres. Hverken smede, elektrikere, fyrpassere eller rengøringsfolkenes arbejde vil kunne undværes . . .

Servicegruppen består af en halv snes mennesker, og de har ikke figureret meget i fællesklubbens protokoller, hvilket dog ikke har betydet, at typografer og litografer bare har set dem over hovedet eller ikke har været interesseret i deres arbejds- og lønforhold. Det kom meget klart til udtryk i februar måned 1990, hvor ledelsen afviste at give de to kvindelige SID-medlemmer samme vilkår som de øvrige ansatte. Man nægtede at udbetale dem bonus og tilskrive dem tre opsamlingstimer. Denne mærkværdige og ulogiske holdning affødte protester fra hele det øvrige tekniske personale, der gennemførte korte arbejdsnedlæggelser og møder, indtil ledelsen tog fornuften i brug. På et vist tidspunkt forsøgte man dog først at true med at overlade rengøringsarbejdet til det store ISS-rengøringsselskab, hvilket bl.a. fik kollegerne i Valby til at tilsige fuld støtte i aktionen for de to kvindelige arbejdskammerater. Affæren, som aldrig burde have fundet sted, endte med, at de to sanitøser også fik

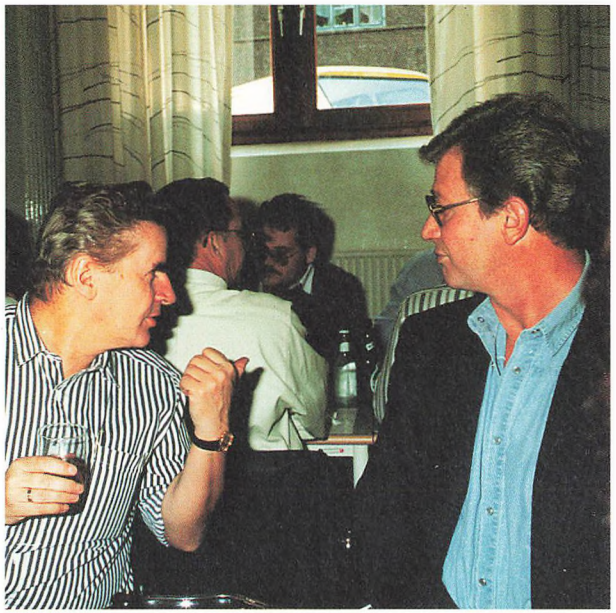

Glimt fra et af de tilbagevendende »koncern-møder« for tillidsfolk fra Danmark, Norge og Sverige. Heldigvis belønnes deltagernes anstrengelser – som det ses – på behørig vis . . .

...fællesskabet

deres 8.000,- kr. hver som et engangsbeløb, og det havde de rigelig fortjent.

Der gik derefter ca. tre måneder, før direktionen igen spillede ud, og denne gang var det unægteligt i en betydelig større stil og omfang. Man fremlagde en »plan for fremtiden«, der på forskellig vis pegede på kraftige reduktioner af det tekniske personale, og sådanne herlige perspektiver skulle man så drøfte på et seminar, der fandt sted i Gentofte, mens personalet i øvrigt kunne bruge sommeren til at tænke over sagerne.

En mindre episode i august måned illustrerede ganske vist en del ubeslutsomhed i ledelsen, idet man først proklamerede, at et nyt blad »Se & Hør Plus«, skulle produceres udenfor huset, hvilket fik kollegerne i repromontagen til at nedlægge arbejdet i protest, idet ledelsen med en sådan beslutning simpelt hen havde brudt en indgået aftale om netop »arbejde ud af huset«. Men snart efter afblæser ledelsen det hele ved at erklære, at man nu har udsat udgivelsen af det nye blad på ubestemt tid! Personalet kom dermed i den klassiske situation, at de ønskede, at de havde to hoveder at ta' sig til i forundring over en sådan mangel på styring fra ledelsens side.

For øvrigt kom personalet igen en gang i den situation, at de skrevne referater fra samarbejdsudvalgsmødet var så fejlagtige, at deltagerne ikke kunne genkende, hvad der skulle være foregået på mødet.

I oktober måned behandlede man så på bestyrelsesplan i koncernen de fremtidige investeringsplaner, og på et personalemøde forelagde fællestillidsmanden hele det lange forløb af forhandlinger og de mange forslag og planer. Der havde været ganske alvorlige ting inde i billedet, som f.eks. anskaffelse af ruller i både Valby-bogbinderiet og i Fredensborg, og opal-afdelingen i Fredensborg havde også været i farezonen, men det hele endte dog med, at Valby skal have en ny 16-siders offsetpresse,

Disse tænksomme ansigter stammer såmænd fra en af de seneste generalforsamlinger i Fællesklubben – formentlig er billederne taget, mens formanden taler og taler og taler . . . Der blev dog lejlighed til at trække frisk luft

...fællesskabet

mens Fredensborg skal have en ny fals, og der skal installeres stangudlægning.

Top-ledelsens vældige fremtidsversioner om opbygningen af et supertrykkeri med et minimum af menneskelig arbejdskraft var hermed skrinlagt – i hvert fald til der skete det for det samlede tekniske personale i Valby og Fredensborg utrolige, at fællestillidsmand *Leif Skjold Nielsen* i Valby foretog et rejehop »over på den anden side af bordet«, idet han avancerede til teknisk direktør.

Kommentarerne fra hans nu tidligere kolleger var mildt sagt – syrlige . . .

Den nybagte direktør slap ikke for arbejdsnedlæggelser, idet firmaet forsøgte at rende fra en klar aftale om efteruddannelse af afskedigede trykkeriarbejdere, men denne sag endte så med, at de pågældende i stedet for en 5 ugers efteruddannelse fik udbetalt 20.000,- kr. Samtidig var den gal igen med ledelsens evne til at overholde reglerne for funktionerne i samarbejdsudvalget, hvorfor man blev enige om at indklage ledelsen for samarbeidsudvalgs-nævnet, hvilket man dog senere frafaldt, da man fik en undskyldning og løfte om bod og bedring.

Der skulle nu gøres alvor af de nye investeringer, og flere kolleger var med på studierejser i henholdsvis Italien, Schweiz og Tyskland. De mange afskedigelser i Valby medførte hårde forhandlinger om en fratrædelsesordning/efterløn, som *Helmer Andersen* vurderede så højt, at han i sin beretning på generalforsamlingen i 1992 betegnede den som intet mindre end Danmarks – ja, verdens bedste! Mindre kunne ikke gøre det. Knapt så begejstret var han for en bod, man var idømt i Arbejdsretten på over 52.000,- kr., men den blev senere delt med firmaet, så fællesklubben slap med at bøde det halve.

Efter adskillige »rykkere« var ledelsen gået ind på, at også fællestilidsmanden i Fredensborg blev taget ud af produktionen, men – for at han i henhold til den bekendte »jantelov« ikke skulle tro, at hverken Fredensborg eller han er noget – blev det fastslået, at denne ordning kun skulle gælde for et år ad gangen!

Farvecontainerbygningen ses her i halv og hel udførelse, og skorstenen er også »på halv«. Derimod er luftudsugningsanlægget intakt, og den stærkt formummede kollega synes at have tjek på situationen – eller har han?

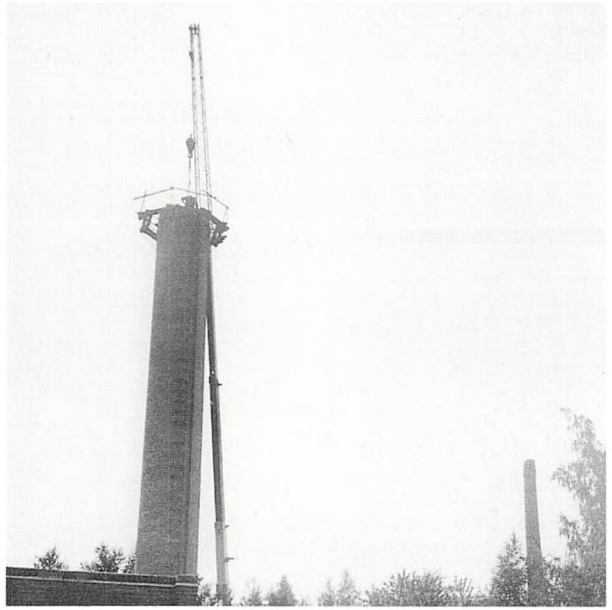

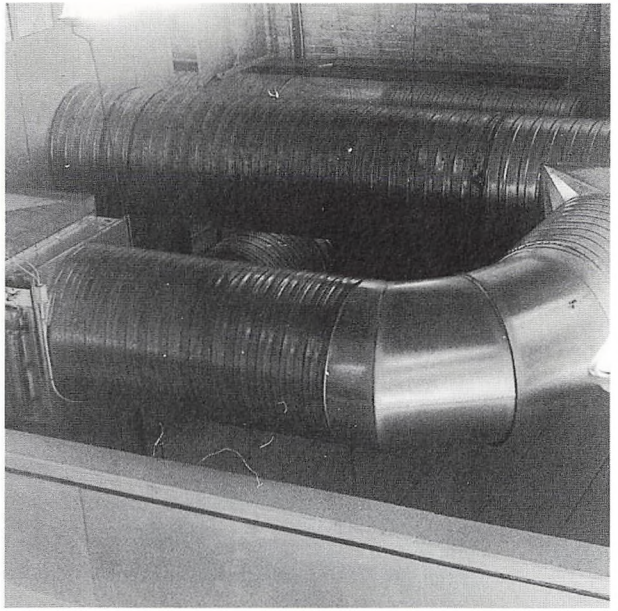

Sikkerhed på arbejdspladsen – en sag for både ledelse og kolleger

»Vi har haft fem kvartaler uden væsentlige uheld,« konstaterede sikkerhedsrepræsentant *Ole Bøgemose* på et udvidet bestyrelsesmøde i december 1989, og det var nok ganske symptomatisk for situationen omkring arbejdsmiljø og sikkerhed på arbejdspladsen. Fællesklubbens protokoller gennem de forløbne 25 år omtaler i stigende grad sikkerhedsarbejdet, som der først for alvor kom gang i, da man begyndte med kraftige investeringer i udvidelse af maskinparken.

Gang på gang har skiftende sikkerhedsrepræsentanter understreget, at spørgsmålet om sikkerheden på arbejdspladsen i høj grad er en sag for både ledelsen og kollegerne. Hvad ledelsen angår, har den gennem årene gentagne gange erklæret sig meget positiv til sikringen mod alle former for arbejdsskader, men det ses altså også i protokollerne, at tillidsrepræsentanterne beklager sig over manglende vilje hos ledelsen til at leve op til de smukke ord. »Jeg har tabt tålmodigheden med firmaets ledelse på miljøområdet,« erklærede en sikkerhedsrepræsentant således på en generalforsamling. Imidlertid kan det her i jubilæumsåret konstateres, at ikke alene er den sikkerhedsmæssige situation på trykkeriet i Fredensborg blevet forbedret gennem de senere år, men den må også betegnes som rimelig tilfredsstillende. Det fremgår i hvert fald af sikkerhedsrepræsentanternes aktuelle vurdering af situationen.

Som nævnt kom sikkerhedsarbejdet langsomt i gang i begyndelsen af 1970'erne, hvor *Børge Nielsen*, *Preben Wedderkopp* og *Harald Hansen* var de første, valgte sikkerhedsrepræsentanter, og de deltog alle i et kursus for sikkerhedsrepræsentanter på Arresøhøj. I jubilæumsåret er der syv valgte sikkerhedspræsentanter på arbejdspladsen.

Man kan roligt fastslå, at den største sikkerhedsmæssige risiko for det tekniske personale på arbejdspladsen har været opløsningsmidlet *toluen*, der anvendes til for-

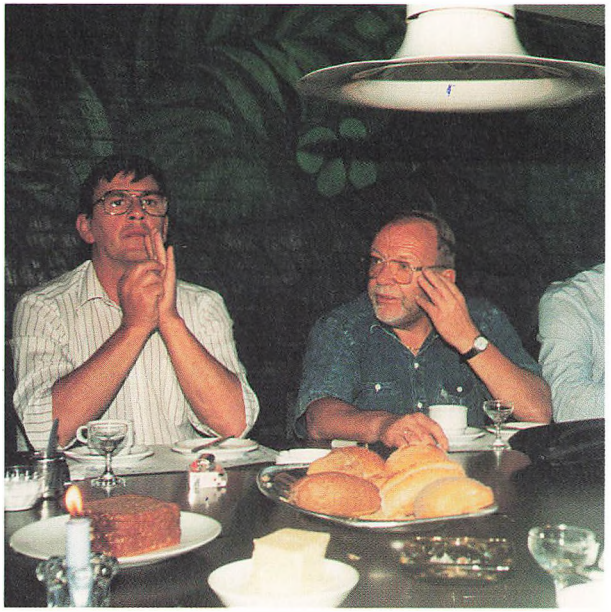

Gamle og unge var samlet for at opfriske minder fra de 25 år, og det skulle der så kommet et festskrift ud af . . . Knud Lykke var en flittig bidrager, og derfor præsenteres han her

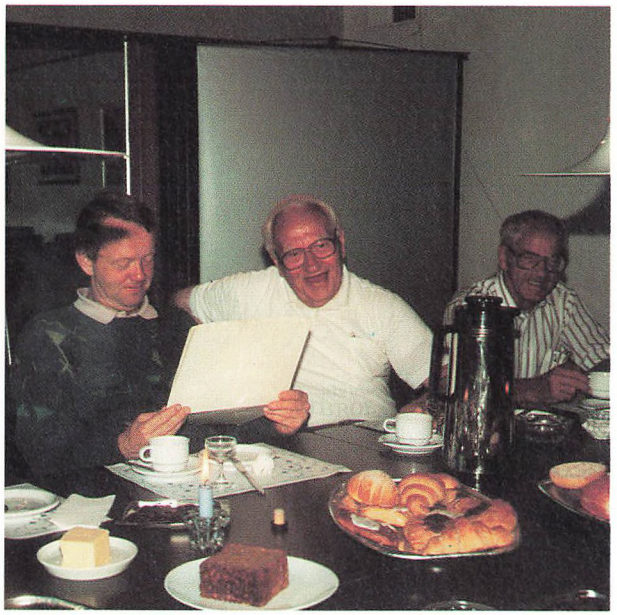

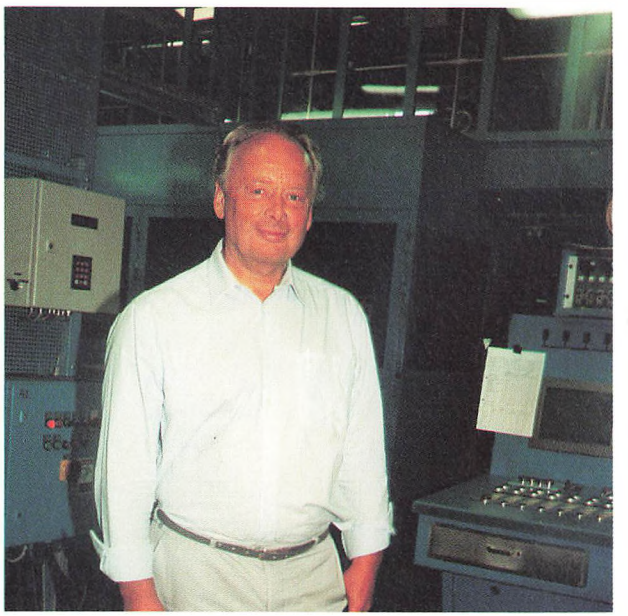

...sikkerheden

tynding af farverne. Det tog sin tid – i Fredensborg som på alle andre grafiske arbejdspladser – at nå frem til en sådan erkendelse, og der krævede både holdningsændring og oplysning. For 20-25 år tilbage brugte mange kolleger den fremgangsmåde, når de fik sår på hænderne, at de simpelt hen dyppede dem i en spand med toluen for at undgå betændelse, og det må erkendes, at metoden var effektiv, men ingen tænkte på den forgiftning, man samtidig udsatte sig for.

Arbejdet med toluen foregik i de første år på den måde, at man hældte opløsningsmidlet på dunke fra en tank udenfor, hvorefter dunkene blev kørt ind til Holweg-rotationen, hvor toluenen blev hældt op i farvekasserne, og trykfarverne blev så hældt på fra store 50-liters spande. Ofte blev der arbejdet med 50 pct. renset benzin, og der var ikke megen udsugning og slet ingen afskærmning. Det sikre resultat var, at kollegerne arbejdede dagligt i høje koncentrationer af organiske opløsningsmidler.

I 1965 kom så den gamle, genopbyggede Rota 1, og her var farvekasserne opstillet i et farverum i kælderen, som havde klinkegulv, mens væggene var beklædt med fliser. Farverummet blev gjort rent hver fredag, og herfra pumpedes farven op i trykværkerne. Rengøringen foregik på den måde, at man hældte toluen ud over hele gulvet og gik i gang med gulvskruppen! Blev man svimmel og ør i hovedet, gik man udenfor og snuppede et par mundfulde frisk luft . . .!

I slutningen af 1960'erne arrangerede typografforbundet en studierejse til det daværende DDR, hvor kolleger fra Fredensborg deltog. Man besøgte dybtrykkerier, hvor der orienteredes om farligheden ved organiske opløsningsmidler – både i forbindelse med indånding af dampene fra dem og ved direkte berøring af huden. Disse oplysninger, som nok skulle have hejst faresignal, fik

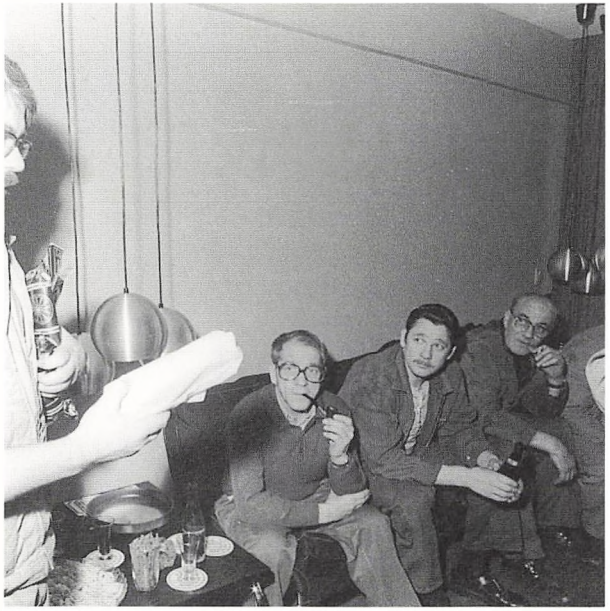

Indvielsen af pauserummet blev foretaget på behørig vis med få, men fortrinlige kulinariske nydelser – og så Erik Ginges verbale bidrag

...sikkerheden

ikke umiddelbart nogen virkning på holdningen til toluenen, men i forbindelse med opstillingen af den nye store rotation i begyndelsen af 1970'erne kommer der også gang i sikkerhedsarbejdet, som blev lagt ind i mere faste rammer, og først og fremmest blev udsugningen forstærket. Det efterfølges i 1976 af støjdæmpning samt afskærmning af hele trykpressen med vægge og døre ind til de enkelte værker og til falsen, og det må alt sammen betegnes som en stor forbedring af arbejdsmiljøet med hensyn til støjen såvel som til et nedsat toluenindhold i luften. Det blev efterfulgt i 1977 – efter energikrisen – af etableringen af et genindvindingsanlæg, der genindvinder den udsugede toluen med det resultat, at der i dag kan sælges toluen, hvor man tidligere måtte købe det.

Imidlertid skete der et regulært tilbageskridt, da man begyndte at køre enkelte produkter på større cylinderformat, hvilket medførte, at man på disse produktioner kom op på meget høje koncentrationer af toluen i luften. Det tog lang tid at forbedre disse særlige forhold, og det kan roligt fastslås, at handlingsforløbet burde have været det omvendte!

Der blev efterhånden også problemer med den tætte afskærmning, idet den medførte eksplosionsbrande i trykværkerne, og det gik man så til Teknologisk Institut med, som konstaterede, at papiret på grund af statisk elektricitet frembragt mange gnister, der så antændte den brandfarlige toluen samt iltkoncentrationen. Problemet, der markerede sig så sent som for få år siden, synes nu løst ved at give papiret en højere fugtighedsgrad samt ved at montere de kendte Thillerrør (opfundet i Fredensborg!), som blæser frisk luft ind over cylindrene, med det resultat, at toluenkoncentrationen bliver i farvekassen.

Det er meget tilfredsstillende i dag at kunne måle 5 ppm (luftens toluenindhold) i trykkeriet, idet den officielle grænseværdi er helt oppe på 75 ppm. Men skal der

Jacob Lindberg spillede en aktiv rolle på arbejdspladsen gennem en årrække, og derfor var der også stor festivitas, da han havde besluttet at lægge op – her ses han blandt kolleger og arbejdskammerater på sidste dag på jobbet

...sikkerheden

arbejdes mellem værkerne eller i falsen, mens maskinen kører, så bør der anvendes åndedrætsværn, og det er temmelig ubehageligt at fungere med.

Desværre er der gennem årene en del kolleger, som er blevet skadet alvorligt af toluen-forgiftning, og det er et særligt tragisk kapitel for sig i fællesklubbens historie. Forhåbentlig er man nu nået så langt, at kolleger, som er blevet ansat i de senere år, helt kan undgå sådanne skader – afhængigt af, hvad de har været udsat for på tidligere arbejdspladser.

Der har også været tale om andre former for arbejdsskader som f.eks., at kolleger har fået fingrene i klemme i maskinerne med deraf følgende invalidering, men sådanne skader er heldigvis få, selv om det naturligvis må slås fast, at enhver skade er – én for meget! I betragtning af de store maskiner, der kører dag og nat i Fredensborg, må det nok konstateres, at man trods alt er nådigt sluppet gennem de 25 år.

Det ydre miljø har man også beskæftiget sig med på trykkeriet i Fredensborg – bl.a. af den enkle årsag, at naboer har klaget over støj- og røggener, sidstnævnte pudsigt nok i forbindelse med røg fra en havegrill, der var i anvendelse under en personalefest! I 1991 havde virksomheden besøg af Fredensborg Bylaug, som bl.a. fik en orientering om udslip fra genindvindingsanlægget, og virksomheden har da også opnået en såkaldt »Kapitel 5-godkendelse«, hvilket indebærer, at hele husets produktion er gennemgået af eksperter, at der er fastsat præcise grænser for alle påvirkninger af miljøet, at forbruget af kemikalier m.m. er fastlagt, at det samme er tilfældet for støjniveauet og udledningen af dampe og røg.

Adskillige kolleger har i årenes løb været på forskellige kurser, bl.a. de såkaldte »paragraf 9-kurser«, ligesom der har været arrangeret foredrag om opløsningsmidlernes farlighed m.m. Man har gennemført undersøgel-

Aller Fredensborg er en slags »jubilæums-arbejdsplads«, og kollegerne har aldrig forsømt at markere runde dage som her for Henning Lindberg og afskedsreceptioner har heller aldrig manglet, her er det for Vagn Kramer.

...sikkerheden

ser af mundhule og høreskader, og en del kolleger har været på kurser om hjertemassage, ligesom der har været afholdt samariterkurser. For et par år siden blev arbejdspladsen tilsluttet bedriftsundhedstjenesten, nærmere betegnet BST Hvidovre Vest, men ud over en undersøgelse – med pænt resultat – af cromstøv-problemet i Galvano-afdelingen har der ikke været særlig gavn af det arrangement. Det synes at knibe med at reagere positivt på henvendelser om støtte, som f.eks. i forbindelse med vore henvendelser for to år siden om en undersøgelse af en metode til udluftning af bladene efter trykningen, idet de afgiver for megen damp fra opløsningsmidlerne under forarbejdningen. Endnu i begyndelsen af 1992 var der ikke reageret fra BST.

Som nævnt vurderer man internt situationen for arbejdsmiljøet på trykkeriet i Fredensborg for at være rimelig tilfredsstillende, men det har taget alt for lang tid at nå frem til dette resultat, der er fremkommet efter en meget betydelig indsats af skiftende sikkerhedsrepræsentanter gennem årene.

Sikkerhedspræsentant *Ole Bøgemose* har denne kommentar:

»Som det fremgår af ovennævnte skildring af situationen på vores arbejdsplads, arbejder vi på en virksomhed, hvor vi udsættes for mange påvirkninger i form af opløsningsmidler, fremkaldervæsker, crom og støj. Når forholdet samtidig er det, at de fleste kolleger arbejder på skiftehold med alle de problemer, dette kan medføre, så er det store belastninger, mange kolleger udsættes for. Det er forhold, som kræver en bevidst og ganske betydelig indsats af sikkerhedsrepræsentanter og tillidsmænd for at forbedre forholdene – samt af alle kollegerne også! Vi synes, at der er nået ganske meget på det sikkerhedsmæssige område i Fredensborg, men der er fortsat nok at tage fat i. F.eks. har vi ikke beskæftiget os ret meget med det psykiske arbejdsmiljø, hvilket vi nok må tage os mere af i fremtiden.

Da det er både firmaets og fællesklubbens erklærede mål ikke blot at overholde den gældende lovgivnings bestemmelser på dette område, men gerne forbedre forholdene ud over, hvad lovgivningen foreskriver, så skulle vi have et stærkt grundlag for at forbedre arbejdsmiljøet og få en sådan udvikling gennemført i et fornuftigt samarbejde.«

Rækken af fællesklubformænd (»kongerækken«) er lang, men her ses de alle gennem de 25 år på rad og række – dog undtagen Børge Petersen, der ikke kunne være med, da billedet blev taget. Fra venstre ses Erik Halling Larsen, Viggo Jensen, Helmer Nymark Andersen, Harald Hansen, Bjarne A. Johansen, Knud Lykke og Ole Bøgemose som var Fællesklubbens første tillidsmand

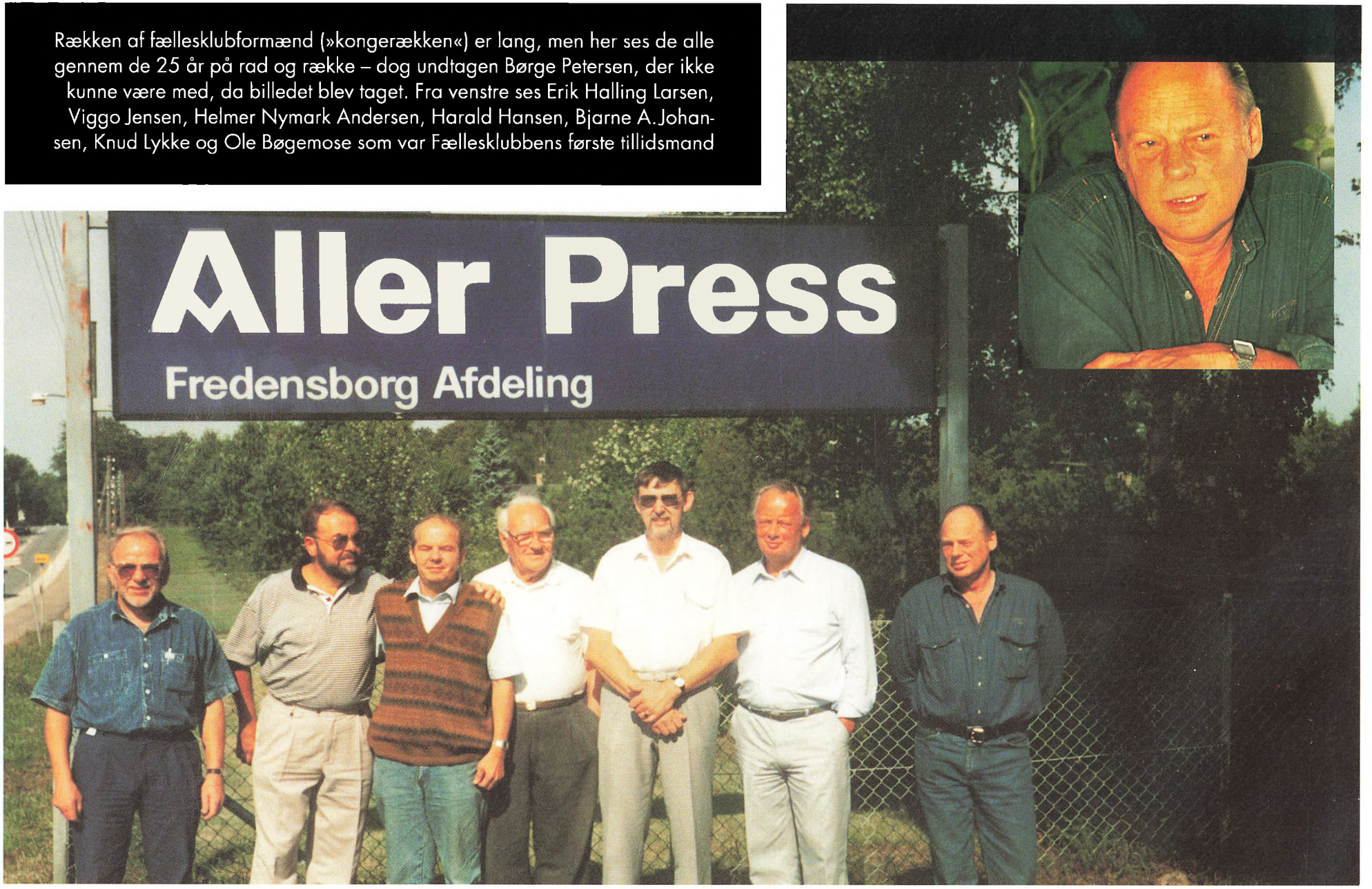

»Jubilæums-arbejdsplads« – men nul personalepolitik og direktørens fata morgana

Haves: Personale med en politik
Ønskes: Ledelse med en personalepolitik
»Det værste jeg kan hitte på at sige om Aller Press A/S Fredensborg som arbejdsplads er, at det gennem årene har været plat umuligt at få ledelsen til at præstere en virkelig personalepolitik. Ganske vist har personalechefen forklaret os, at vi får den personalepolitik, som ledelsen bestemmer sig til, men så er det altså, man kunne ønske, at ledelsen *ville* bestemme sig!«

Siger fællestillidsmand *Helmer Nymark Andersen*. Han er ganske erfaren i det lokale faglige arbejde. Efter at han i 1970 blev ansat som sliber og i tre år opholdt sig i kælderen, dukkede han op til overfladen og begyndte at komme med i klubarbejdet på forskellig vis. Faktisk har han både været sikkerhedspræsentant, bestyrelsesmedlem i klubben og her også både sekretær og næstformand, tillidsmand og så i 1986 afløste han *Viggo Jensen* som fællestillidsmand.

»Når det blev mig, skyldtes det ganske enkelt, at ingen af typograferne ville tage slæbet,« mener Helmer selv.

Om temaet personalepolitik siger han videre:

»Jeg synes nok, at tonen mellem ledelsen og tillidsfolkene trods momentvise uoverensstemmelser stort set har været rimelig god gennem årene – måske en smule mere kølig her på det sidste. Men vi skal jo samarbejde, og jeg kender mine kolleger i alle faggrupperne så godt, at jeg ved, at de ikke er dummere, end at de gerne vil medvirke til at bevare arbejdspladsen. Derfor er jeg nødt til at konstatere, at når der går kuk i samarbejdet, så skyldes det den frustation, som ledelsen demonstrerer på forskellig vis.«

Helmer er ikke rigtig klar over, hvorfra denne frustration stammer, men han har sine anelser:

»Måske kan det skyldes, at ledelsens højtflyvende planer, bl.a. om dette hersens supertrykkeri smækket op på en bar mark et eller andet sted og bemandet med et mikro-

Her er samlet alle fællestillidsmænd og jubilarer, som kunne skrabes sammen ved et møde i 1991, og så ses også helt solo en glad fællesklubformand, Helmer Nymark Andersen. Han ser nok forventningsfuld frem til jubilæumsfesten . . .

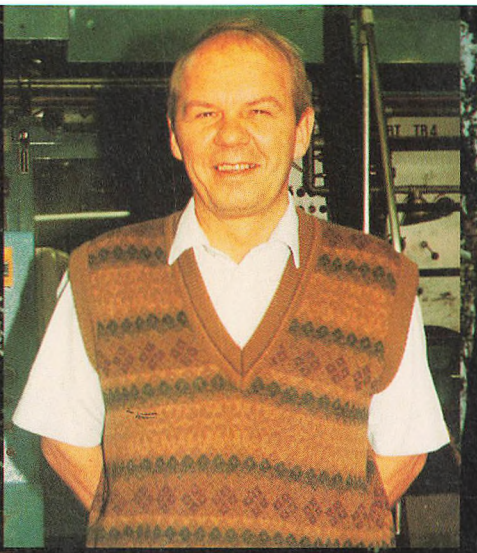

...konklusion

skopisk antal grafiske medarbejdere, aldrig er blevet til virkelighed – ikke engang antydningsvis. Men direktørerne *taler* fortsat om dette fata morgana, og ind imellem får vi også at høre, *hvor* billigt de kan få tingene lavet i udlandet. Men efter Gentofte-seminaret får vi en »blød løsning« med offsetpresse til Valby, fals og stangudlægning til Fredensborg og også stangudlægning til bogbinderiet i Valby, ligesom der er skred i den teknologiske udvikling i reproafdelingerne. Alt i alt skulle det dreje sig om en samlet investering på omkring 100 millioner kroner over en periode på syv år. Dermed skulle og burde der være skabt fred og arbejdsro i hele huset, men vore kære direktører bliver bare ved med at fable om deres »tusindårsrige«.

Men fællestillidsmanden har da også mere positive ting at kunne sige om arbejdspladsen:

»Efter at vi gennem nogle år mødtes med en vis træghed, navnlig hos nogle mellemledere, omkring arbejdsmiljøforanstaltningerne, har vi kunnet indgå en efter min mening meget tilfredsstillende aftale nu, hvor målsætningen for begge parter ikke alene går på at overholde gældende love og bestemmelser, men også at gøre tingene endnu bedre for at skabe et arbejdsmiljø med så stor sikkerhed mod arbejdsskader af enhver art som muligt. Det er vi meget tilfredse med. Jeg mener også, at vores arbejdsplads i det daglige kan betegnes som en god arbejdsplads, for det er i virkeligheden først og fremmest den utryghed, man fra ledelsens side har skabt omkring vores beskæftigelsesmæssige fremtid, der giver en undertiden noget muffig stemning.«

En sådan finder Helmer ikke i kollegernes kreds:

»Jeg oplever fællesklubben og det kammeratlige samvær på arbejdspladsen i det hele taget som en god sag. Da jeg trådte til som fællestillidsmand fik jeg en meget fin opbakning og støtte, og vi har en fællesklubbestyrelse, der

Det sidste skud på rækken af initiativer hos folkene i Fredensborg er Fiskeklubben, der havde en flot premiere sammen med fiskeklubben fra Valby. Fiskerne fra Fredensborg sejrede i konkurrencen om at hale flest torsk i land!

...konklusion

er både aktiv og positivt indstillet til problemerne. Jeg har også oplevet, at vi trods faglig uenighed godt kan være gode venner alligevel.

For kollegerne som helhed gælder det nok, at deres opfattelse af fællesklubben skifter alt efter de problemer, der opstår. Klubben har faktisk gennem årene en lang række pæne resultater at vise frem, men naturligvis kunne meget være anderledes, og vel også bedre nu og da, men det er nok en vanskelighed for os tillidsmænd, at vi ikke altid formår at få forklaret problemerne godt nok for kollegerne. I de senere år har der været et smukt fremmøde på generalforsamlingerne, hvor vi som regel må bruge op til fem timer for at få dem afviklede – på grund af kollegernes interesse for sagerne.«

Helmer runder af sådan:

»Når man kan betegne vores arbejdsplads ganske positivt, så ses det også af, at det er en »jubilæumsarbejdsplads« – altså uden det store gennemtræk af kolleger, selv ikke med god beskæftigelse. Vi gør en hel del ud af, at kollegernes mærkedage bliver markeret festligt og solidt, for det er også med til at styrke kammeratskabet og det sammenhold, som har været karakteristisk for denne arbejdsplads gennem alle de 25 år, vores fællesklub har eksisteret.«

Til gavn for flertallet

Kære jubilar, på dagen,
jeg en hilsen sender dig.
Fælles går du ind for sagen,
det har gavnet fler' end mig.

Æres skal de mænd og kvinder,
som dig stiftede engang.
Deres værk som sammen binder,
minder mig om fællessang.

Ugeblade, der erkender,
du på Aller Press har rod.
Du med hvert et blad er venner,
uden dem du ej bestod.

Små problemer, også store,
ved jeg godt, det har du haft.
Du det meste løste gjorde,
klogt ved sammenholdets kraft.

Du på vores fælles vandring,
ofte over grænser skred.
Du i kampen for forandring,
hjælper den, der ligger ned.

Fælles hjælp til løn du giver,
Typo – Lito – Servicefolk.
Vore krav du klart beskriver,
kun en chef har brug for tolk.

Nogle egne kager meler,
vælger egoismens vej.
Men det overskud vi deler,
fik kun alle grundet dig.

Kamp for sikkerhed du fører,
imod toluen og støj.
Det personligt dig berører,
hvis en fælles ven er sløj.

Du bekæmper ledigheden,
bonustimer har fortalt.
Solidaritet fra neden,
svaret er på næsten alt.

Fremtidsperspektiv du haver,
når den ny teknik vi får.
Ønsker du vi fortsat laver,
dybtryk her i Fredensborg.

Kære Fællesklub, på dagen,
Jeg kun roser har til dig.
Det at hjælpes ad er sagen,
for det gavner fler' end mig.

Helmer Nymark Andersen

**Udgivet af Fællesklubben, Aller Press A/S Fredensborg
i anledning af klubbens 25 års jubilæum
18. december 1992.**

**Bogen er skrevet af Poul Thomsen
og redigeret og tilrettelagt
af et udvalg i Fællesklubben,
omslaget er tegnet af Jørn Mathiassen**

Oplag: 1000 eksemplarer